

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

7'nci Toplantı 17 Haziran 2021 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, Komisyonda alt komisyon kurma çalışmalarının devam ettiğine ve Komisyon olarak dijital ortamlarda yapılan hak ihallerine karşı olduklarına ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün, Türkiye'de adalet hizmetlerinde dijital dönüşüm hakkında sunumu

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

7'nci Toplantı

17 Haziran 2021 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dijital Mecralar Komisyonu saat 11.07'de açıldı.

Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman, Komisyonda alt komisyon kurma çalışmalarının devam ettiğine ve Komisyon olarak dijital ortamlarda yapılan hak ihallerine karşı olduklarına ilişkin açıklama yaptı.

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül tarafından, Türkiye'de adalet hizmetlerinde dijital dönüşüm hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 13.08'de toplantıya son verildi.

17 Haziran 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.07

BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)**BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)****SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)****KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)**

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, çok değerli Bakanım, Komisyonumuzun çok değerli çalışanları, çok değerli bürokrat arkadaşlar, çok değerli gazeteci arkadaşlar; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Hepiniz toplantımıza hoş geldiniz. (*)

Değerli Bakanım, Bakanlığınızla ilgili dijital dönüşüm, Türkiye’deki dijitalleşme ve Bakanlıktaki çalışmalarla ilgili ve genel olarak dijitalleşmeye ve dijital çağa bakışınızla ilgili Komisyonumuza geldiğiniz için sözlerimin başında teşekkür ediyorum, sağ olun.

Değerli milletvekillerim, toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyon toplantımızı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman’ın, Komisyonda alt komisyon kurma çalışmalarının devam ettiğine ve Komisyon olarak dijital ortamlarda yapılan hak ihallerine karşı olduklarına ilişkin açıklaması

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, daha önceki toplantılarımızda konuşmuş idik ve burada inşallah, Komisyonumuzda alt komisyon kurma çalışmalarını mütalaa etmiştik. Bilindiği üzere, Meclisin temmuz ayıyla beraber tatile girecek olması hasebiyle bizim de yeni dönemde bu çalışmaları, alt komisyon çalışmalarını yapmamız daha rasyonel gözüküyor ve bu noktada, inşallah, biz gelecek hafta yine kendi toplantımızda bu konuları mütalaa edeceğiz ve alt komisyon kurmayla ilgili çalışmalarımız devam etmektedir.

Çok değerli milletvekillerim, bizim Komisyonumuz yeni bir komisyon olmasına rağmen, gerçekten Türkiye’nin en önemli çalışmalarına imza atan ve çağın dönüşümüne bir anlamda izlek oluşturan, tarihsel bir iz bırakan komisyonlardan bir tanesi. Komisyonumuzun kurulmasıyla beraber WhatsApp’ın sözleşme dayatması ve sosyal mecraların temsilcilik açma meselesi gündeme geldi ve 5651 sayılı Yasa’nın Parlamentodan çıkmasıyla beraber bu konularda çok önemli ilerlemeler sağlandı. Ben bir kez daha sizlerin huzurunda değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Tabii, dijital çağ meselesi hem teknolojinin, haberleşmenin hem de siyaset felsefesinin en önemli gündemlerinden bir tanesi. Bir paradigmanın değiştiğini net olarak görebiliyoruz. Bir dijital çağın başladığını, bir yapay zekâ çağının başladığını müşahade etmekteyiz. Küreselleşmeyle beraber değişimin hızlanması ve bu değişimin temelinde iletişimin ve teknolojinin, enformasyonun olması, corona süreciyle birleştiğinde yeni bir dönemin kapısını araladı. Bir anlamda aslında corona salgını dijital çağın on yıl öne çekilmesine yol açtı ve dijital çağda geleneksel yapıların değiştiğini, “hukuksal bağımsızlık” “siyasal bağımsızlık” “ekonomik bağımsızlık” kavramlarının yanına bir de “dijital bağımsızlık” kavramının eklendiğini yaşayarak gördük. Özellikle İngiltere’deki Brexit süreci (*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

ve Amerika'daki Başkan Trump'ın seçim süreci bu dönüşümün çok önemli somut göstergeleri oldu. Toplamda hızla yeni bir dönemin açıldığını biz görmekteyiz. Dijital mecraların insanı bir tüketim malzemesi hâline getirilmesine, bütün dünyada olduğu gibi bizim de Komisyon olarak ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak karşı çıktığımızın altını çizmeliyiz. İnsan asla bir meta hâline dönüştürülemez, asla bir reklam malzemesi hâline dönüştürülemez. Komisyonumuzun hem uluslararası sözleşmeler hem Anayasa'mızca güvence altına alınan özel hayatın gizliliği, kişisel hayatın gizliliği, kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması, şeffaf bilgilendirme, hesap verebilirlik konularında tüm vatandaşlarımızın haklarının takipçisi olduğunu bir kez daha belirtmek isteriz. Dolayısıyla her alanda olduğu gibi adalet ve yargı alanında da dijitalleşmenin yaşandığını görmekteyiz. Bu doğrultuda, yargıdaki dijitalleşme alanında atılan adımları dinlemek için burada Sayın Bakanımızı davet ettik, kendileri lütfedip geldiler. Biz bir kez daha kendilerine teşekkür ediyoruz.

Çok değerli milletvekillerim, çok değerli misafirlerimiz; bizim Komisyon olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak nefret suçları, korku, terör dezenformasyon, ırkçılık ve bu bağlamdaki bütün hak ihlallerine karşı olduğumuzu ve bu anlamda, özellikle kadınlar ve çocuklar konusunda gerçek hayatta olduğu gibi sanal âlemde de dijital ortamda da bu hak ihlallerinin yapılmasına karşı olduğumuzu belirtmek isteriz. Bu bağlamda, sözlerime son vermeden önce, bir taraftan kişisel hak ve özgürlüklerin korunması, diğer taraftan devlet-vatandaş dizgesinin, paradigmasının değişmesi, yöneten-yönetilen ilişkisinin değişmesiyle beraber, diğer taraftan -bizim Komisyonumuz her ne kadar bir sosyal medya komisyonu olmasa da- sosyal medya şirketlerinin ulusaşırılaşan yapılarının kendilerini ulusal parlamentoların üstünde görmesi ve parlamentolar yerine, hükümetler yerine karar alıcı noktalarda görmeleri ve bir anlamda sosyal medya şirketlerinin yöneticileri engelleme çabaları muhtemelen önümüzdeki dönemde daha fazla karşılaşacağımız uygulamalardan bazıları olacak. Bu anlamda, biz sosyal medya sansürüne kesinlikle karşı olduğumuzu ve bu anlamda, insanların kişilik haklarını zedeleyen, kişilik haklarına tecavüze varan uygulamaların gerçek hayatta suç olduğu gibi, dijital dünyada da suç olduğunun ve bunun yargının bir konusu olduğunun, hukukun konusu olduğunun bir kez daha altını çizmek isteriz.

Son olarak Jean-Jacques Rousseau'nun Toplum Sözleşmesi'nden, Montesquieu'nun kuvvetler ayrılığından bu yana ve demokrasi tarihi içerisinde pek çok problemle karşılaşmıştır. Bugün de karşılaştığımız problemlerden bir tanesi, bu sosyal mecraların kendilerini parlamentoların üstünde görmesi gibi bir problemle karşı karşıyayız. Bu, tüm dünyada olduğu gibi, Türk demokrasisi için de önemli tartışma alanlarından bir tanesidir diyorum.

Ben, tekrar, zaman ayırıp buraya geldiğiniz için hepinizi bir kez daha saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Bakanımıza teşekkür ediyorum, ekibine teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanım, söz sizin, siz uygun bulursanız otuz dakika.

Sayın Bakanım, buyurun, teşekkür ederim.

III.- SUNUMLAR

1.- Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün, Türkiye'de adalet hizmetlerinde dijital dönüşüm hakkında sunumu

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, yüce Meclisimiz tarafından ihdas edilen Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonunun da hayırlı olmasını diliyorum ve burada, Gazi Meclisimizde çok önemli misyonu ifa ettiğinize ve edeceğinize de canıgönülden inanıyorum.

Dijital dönüşüm ve mecralar, bildiğiniz gibi, gün geçtikçe daha da önem kazanan bir alan ve tüm toplumun, uluslararası toplumun ana gündem maddelerinden biri ve ülkelerin gelişmişlik düzeyinin de âdeta göstergelerinden biri hâline geldi. Tabii bu alan ekonomik ve toplumsal hayatı ihmal edilemez düzeyde etkilemektedir. Az önce Değerli Başkanımızın da söylediği gibi, siyasal, toplumsal hayatı, demokratik hayatı, kişiler arasındaki ilişkileri doğrudan ilgilendiren, doğrudan temas eden bir de mecradır ve bu mecraya bizim mutlaka dikkat kesilmemiz doğru ve yerinde bir yaklaşımdır. Her alanda olduğu gibi bu alanın da yine düzenlenmesi gereken yeni alanlar olduğu açıkça ortadadır.

Cumhurbaşkanımız liderliğinde AK PARTİ hükûmetlerinde e-devlet gibi çok önemli kurumlar ülkemize kazandırılmıştır, hizmetlerin dijital mecralarda vatandaşlarımıza sunulmasına yönelik çok yeni imkânlar, fırsatlar ortaya konmuştur ve bunun daha da ileriye taşınması adına elbette yapılacak, atılacak adımlar da yine vardır. Bu konuda hukuk altyapısının ve adalet sisteminin de değişen ve gelişen çağa ayak uydurması bir zorunluluktur, bir gerekliliktir elbette. Bu kapsamda hem bu teknoloji alanlarının yaygınlaştırılmasına çalışılırken hem de dijital mecralarda da hak ve özgürlüklerin korunması, geliştirilmesi ayrı bir ödev olarak hepimizin karşısında duran bir konudur, bir bağlamdır. Bunun için birçok önemli mevzuat çalışmaları yapılmıştır.

2005 yılında yine Türk Ceza Kanunu'nda ceza adalet sistemine de bu anlamda bilişim suçlarının yer verilmesi bunun bir sonucudur. Dijital delillerin toplanması, esas alınması gibi konularda teknolojik gelişmeye uygun bir yapı oluşturulmuştur. Bu alanların hepsinin bir hak ve ödev çerçevesinde, özgürlük, güvenlik çerçevesinde de ele alınması bir gerekliliktir. Toplumsal alanda nasıl kişilik haklarına saygı gerekiyorsa dijital alanlarda da kişilik haklarına, kişi mahremiyetine, özel hayatın gizliliğine ilişkin her türlü yaklaşımın burada da ortaya çıkması lazım. Yani sokakta da bir kişiye hakaret edemezsiniz, dijital mecralarda da iftira, hakaret, kişilik haklarına saldırıda bulunamazsınız. Bu anlamda -özellikle geçmişte gördüğümüz- hukuki anlamda çok vahim örneklerini de görüyoruz. Dijital delillerin üretilmesi, insanların lekelenmesi, insanların haksız yere ceza almasına yönelik geçmişte FETÖ'nün önyak olduğu delil üretme, kumpas davalarıyla bu delillerin dijital alanlarda nasıl oluşturulduğu da hepimizin zihinlerinde yer edinmiştir. Usulsüz dinlemeler ve ortaya konan üretilmiş sahte delillerle yargılamaların, hukuksuzlukların nasıl hukuk alanına girildiğini hepimiz gördük, şahit olduk. Dolayısıyla, dijital mecralar, bir hukuk güvenliğinin de bir özgürlüğün de ana konusudur. Tüm bu alanların hukuk devleti, hukukun üstünlüğü bağlamında ele alınması gereken önemli mecralar olduğu hepimizce malumdur.

Çok değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi 2019 yılında kamuoyuyla paylaştığımız Yargı Reformu Strateji Belgemiz ve yine bu yıl uygulamaya başladığımız İnsan Hakları Eylem Planı'nda da buna geniş bir yer verdik, bu konulara da yine dikkat kesildik. Elbette, burada, bizim için çok önemli bir paydaş, çok önemli bir mecra, Dijital Mecralar Komisyonu olacaktır. İhtiyaçların tespiti ve kanunlaşma sürecinde daha etkin yürütülmesi bakımından bu Komisyon, İhtisas Komisyonu olarak çok önemli öneriler, teklifler, ufuk ve yol açıcı adımlar atacağına ben inanıyorum. Özellikle mevzuatın geliştirilmesi, değiştirilmesi, ihtiyaçların tespiti anlamında yüce Meclisimize çok önemli ışık tutacaktır, yol gösterecektir. Bizler de Komisyona bu anlamda her türlü katkıyı vermeye yine hazır olduğumuzu ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; e-adalet alanında yürütülen faaliyetler, e-devlet dönüşümünün öncülüğünü yapmış ve tüm kamuya da örnek teşkil etmiştir. Bildiğiniz gibi, UYAP bu anlamda model bir çalışmadır ve sürekli geliştirilmektedir. Birazdan ayrıntılarını sizlerle paylaşacağım. Bu çerçevede, yine, Bakanlığımızın görev ve sorumluluklarını layıkıyla yerine getirebilmesi adına elektronik adalet hizmetleri çerçevesinde önemli gelişmeler kaydedildi. E-adalet projemiz, uluslararası alanda da

yakından takip edilmekte, dünya çapında, Birleşmiş Milletler nezdinde ve uluslararası akredite birçok kurum tarafından, ülkemiz tarafından sunulan bu hizmetler ödüllere layık görüldü, bu da ülkemiz adına yine sevindirici bir durumdur, bunu da ifade etmek isterim.

Elektronik ortamda gerçekleşen iletişim sayesinde haftalar süren, aylar süren yazışmalar çok çabuk sona ermekte ve geç gelen adalet değil, gecikmeyen adaleti tesis etme anlamında önemli katkılar sağlamaktadır. Yani hem çevreye katkı anlamında, bu dijital mecralarda tebligatların yapılması, sistemin işlemesi çevreye katkı sağlamaktadır hem tasarruf yapmaktadır hem de e-tebligatta olduğu gibi yanlış, farklı kişilere tebligat yapılarak usulsüz tebligatların önüne geçilmesi, muhatabın tebligattan hemen haberdar olması ve buna yönelik haklarını kullanması anlamında, hukuk güvenliği bakımından da çok önemlidir. Bunu da çok önemli görüyoruz.

Davaları uzatan süreçlere baktığımızda, yaklaşık yüzde 30 oranında tebligat sorununun olduğu karşımıza çıkıyor, e-tebligatla bu anlamda önemli bir sorunu da açmaya çalıştığımızı yine ifade etmek isterim. Keza e-duruşma, e-görüş, e-adalet, e-vatandaş, e-portal; avukatlarımız için e-celse, e-noter gibi uygulamalarda yine adalet hizmetlerine önemli katkıda bulunmaktadır. Keza dijital yapay zekâ uygulamalarıyla yargı hizmetlerinin, adalet hizmetlerinin ölçülebilir olması da çok önemlidir. Yani dava açılmış, bir yıl geçmiş, hâlâ duruşma günü verilmemişse bunu sistemden Hâkimler Savcılar Kurulunun görebileceği bir çalışma üzerinde yoğunlaştık ve önümüzdeki, yakın tarihte bunu faaliyete geçireceğiz. Yani vatandaş adına kamu hizmetlerinin, adalet hizmetlerinin doğru, etkin, zamanında uygulanması bakımından çok önemli bir şekilde dijital mecralardan istifade ediyoruz, yararlanıyoruz. Yani “Geç gelen adalet, adalet değildir.” anlayışıyla, bir kişinin davası ne kadar sürede bitmesi lazım, yargıda hedef süre uygulamasını başlattık. Bu hedef süre uygulamasıyla yüzlerce dava ve soruşturma çeşidinde ideal, ortalama süre, makul süre nedir diye bir çalışma yapıldı ve bunlar sisteme işlendi. Bu, çabuk yargılama değil, makul sürede yargılama anlamında attığımız bu adımla, bir konu belli bir süreci aştıysa orada bir sorun var demektir. Ya uygulayıcılardan, ya mevzuattan, ya personelden, ya farklı teknik bir ihtiyaçtan dolayı bu adalet geç geliyor diye sistem bir uyarı vermekte, teftiş mekanizması ya da diğer mekanizmalar harekete geçmektedir. O sorun, diyelim ki; kadastro meselesi iki yüz günde bitmesi gerekiyor hedef süre ama beş yüz gün geçmiş hâlâ bitmemişse o zaman acaba kanunda mı sorun var, uygulayıcılarda mı sorun var? Bunu masaya yatırıp laboratuvar gibi değerlendirme imkânı var. Dolayısıyla, dijital mecralar, bu anlamda, yargı hizmetlerinde de adalet hizmetlerinde de idareye taalluk eden hizmet boyutlarıyla, sistem boyutlarıyla yapmaya çalışıyoruz. Elbette yargısal kararlar, takdirler, yargının bağımsız verdiği kararlar ama dijital hizmetler ve teknolojiyen de yararlanma konusunda çalışmalarımız söz konusudur. Bu konuda da İhtisas Komisyonumuzun yapacağı her türlü önerilerden de istifade edeceğimizi, etmek istediğimizi ve gerek Bilgi İşlem Genel Müdürlüğümüz gerek UYAP Merkezimiz, E-Tebligat Merkezimiz de Komisyonumuzun değerli milletvekillerine de açık olduğumuzu, bu konuları da ayrıca, yerinde, uygun görülmesi hâlinde paylaşmayı da yine bu vesileyle ifade etmek isterim.

Yapay zekâyâ çok yoğunlaştık, bu konuda Müdürlük kurduk. Dünyadaki gelişmeleri de takip ediyoruz ve yine eylem planımız da bu çerçevede söz konusu. Özellikle salgın zamanında da adaletin kapatılamayacağını, kısıtlanamayacağını öngörerek, bu düşünceyle hizmetlerin aksamadan sürdürülmesi için çalışmalarımızı yaptık, ayrıntılarını birazdan paylaşacağım.

Ben, tekrar her alanda olduğu gibi bu alanda da adaletin, hukukun gerektirdiği tüm çalışmaların, bihakkın yapılması hususundaki çabalarımızın artarak devam edeceğini bir kez daha ifade ediyorum.

Tekraren Komisyonumuzu tebrik ediyorum, hayırlı olsun diyorum.

Şimdi sunumu da sizlerle paylaşmak isterim. Yargı anlamındaki dijital çalışmalarda kabaca, 8 başlıkta, süreyi de çok fazla aşmadan, tasarruflu kullanarak sizlerle paylaşmak isterim.

Yargı reformunda, dijital dönüşümde, bildiğiniz gibi, UYAP çok önemli bir dijital mecra, hepinizin yakından bildiği. Küresel ölçekte bir e-adalet sistemi ve dünyada birçok adalet bakanları, adalet bakanlığı yetkilileri UYAP sistemini, ülkemizin bu sistemini model almakta, yakından takip etmekte, ilgilenmektedirler, örnek almaktadırlar. Bu, adalete erişimi de yine kolaylaştırmaktadır. 2008 yılında bildiğiniz gibi e-devlet uygulaması başladı ve bu, sürekli geliştiriliyor. Yine, 2010 yılında kişisel verilerin korunması, bir anayasal hak olarak kabul edildi ve bu konuda anayasal ve yasal mevzuatı da yine ortaya kondu. Kişisel Verileri Koruma Kurumu kuruldu. Yine, bilişim suçları, güncel teknolojiye uygun biçimde tanımlandı. Keza internet ortamında işlenen suçlarla mücadele, Adli Tıp Kurumu Bünyesinde, Bilişim İhtisas Dairesi kuruldu. Yine, bildiğiniz gibi 2019 yılında birinci yargı paketinde, internet içeriğiyle ilgili, suç konusu bir içerik varsa internet yayınının tamamının, sitenin tamamının değil, ilgili içeriğin çıkarılmasına yönelik, ilgili sayfaya erişimin engellene bilmesine yönelik bir değerlendirme yine yüce Meclisimiz tarafından çıkartıldı. Diğer ayrıntıların -az önce Değerli Başkanımızın da ifade ettiği- bu anlamda dijital mecralarla ilgili ülkemizin hem egemenliği hem de hukuki çerçevesiyle ilgili, muhataplık anlamında önemli gelişmeler de oldu. Bunları da ilgili kurumlarımız zaten ayrıntılarıyla paylaştı, sizler de yasayı çıkaranlar olarak zaten daha iyi bir şekilde vâkıfsınız.

Ben ana hatlarıyla İnsan Hakları Eylem Planı ve Yargı Reformu Strateji Belgemizde vatandaşların adalete erişiminin güçlendirilmesi... Biz Yargı Reformu Strateji Belgemizi bir mottoyla, güven veren ve erişilebilir adalet mottosuyla hazırladık, çalıştık. İnsan Hakları Eylem Planı'nda özgür birey, güçlü toplum, daha güçlü demokrasi anlamında bir yaklaşım da ortaya koyduk.

Yargı hizmetlerinin sunumunda emek ve zaman tasarrufunun artırılması, adli işlerin kısa sürede tamamlanması amaçlandı. Burada, bilişim sisteminde kullanıcı dostu uygulamaları artıracacağız. Duruşma kayıt sistemi değiştirilerek ve aşamalı olarak bilişim sistemi üzerinden doğrudan kayıt sistemine geçilecek. Şu an, testleri devam ediyor, başarılı da geçiyor. Duruşmada konuşulan her ifadeyi anında dijital olarak bilgisayara girileceği, yine bir şive ya da farklı bir şey yansımışsa zabıt kâtibinin onu düzelteceği şekilde bir insan dokunuşuyla da bunun teyit edileceği yargılamalarda böylece vatandaşın, tarafların, avukatların söylediği her cümlemin orada daha net yansyacağı ve teknolojiyi iyi kullanacağımız bir çalışma test olarak başarıyla şu an sürdürülüyor. Elbette “dijitalleşme” dediğimiz, robotlaşma değil, bir insan kokusu, insan sıcaklığı da olması lazım. Şairin de dediği “trrrrum trak, trrrrum trak, makineleşmek istemiyorum!” Yani bir makine değil, “adalet” dediğiniz bir insan kokusu, insan sıcaklığı, bir insan hikâyesi... Her dosyada bir insanın ahı, insanın gözyaşı da bir insanın mağduriyeti de söz konusu. Dolayısıyla, bu dijitalleşip makineleşecek bir konu da değil ama dijital imkânlardan yararlanma, bu hizmetlerin verimliliği açısından önemli bir fırsat ama son tahlilde bir insan her hâlükârda bu konuyu değerlendirecektir. Yani Harari'nin “Bir şekilde, artık, yapay zekâyla insanların aklı mı daha iyi okunacak acaba, dijital yargılamar mı olacak?” Böyle bir şey elbette mümkün değil, insan kokusu, insanın olduğu yerde dijital mecralardan istifade edilir ama yine insan bu işin ana merkezinde olacaktır. Biz teknolojiden istifade etme aşamasında kalmaya, yararlanmaya devam edeceğiz.

Yine, ceza infaz kurumlarında teknolojik uygulamaların -ki dün yine Gazi Meclisimizden çıkan benzer kanunlaşmalar da söz konusuydu- geliştirilmesinden de yararlanacağız. Pilot olarak uyguluyoruz -birazdan ayrıntılar gelecek ama ben temas ettiklerimi hızlıca geçeceğim- kadın cezaevlerinde uygulamaya başladık. Çocuğunu ziyarete gelemiyor, gidemiyor, yurt dışında yıllarca göremediği babasını, kedisini, çocuğunu görüp güneşi gösterdiği çok güzel şeyler yaşadık hakikaten,

bu bizi de çok etkiledi, duygulandırdı. Son tahlilde; insan nerede olursa olsun, hakları var. Bunu, pilot uygulamayı da yine Meclisimizin de tüm kurumlarımızın da uygun bulmasıyla, pilot uygulamayı başarıyla tamamladıktan sonra bunun kapsamını da ayrıca genişleteceğiz.

Bilişim suçları konusunda hâkim ve cumhuriyet savcılarımızın ihtisaslaşması, bu konuda eğitimlerin artırılması yine hedeflerimizden biri. Denetimli serbestlik hizmetlerindeki elektronik izleme kapasitesinin artırılarak yükümlülüklerin takibinde biyometrik imza gibi yeni yöntemler oluşturulmasını hedefliyoruz. Bu konuda da, yine, imza yükümlülüğünü karakola giderek, kolluğa giderek yapma yerine onun dijital olarak takibi hususunda da çağdaş dijital imkânlardan yararlanmayı hedefliyoruz. Bu konuda da son aşamaya geldik. Yine, yapay zekâya az önce de değinmişim.

Yine, Danıştayın ilk derece mahkemesi sıfatıyla baktığı davalarda UYAP üzerinden dava açılabilmesine çalışıyoruz. Elektronik tebligatı yaygınlaştıracamız. Maddi durumu elverişli olmayan kişilerin adli yardıma başvuru usullerini, e-devletten başvurusunu kolaylaştıracamız. Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarına UYAP üzerinden erişim imkânı sağlayarak bu kararların, başvuruya konu kararı veren hâkim ve savcılara bildirilmesinin sağlanmasına çalışıyoruz.

Yine, basın-yayın, internet yoluyla işlenen suçlarda muhakeme şartı olan süreler hukuki öngörülebilirlik ve ifade özgürlüğünü güçlendirmek amacıyla yeniden ele alınacak diye bir hedefimiz var. Bundan on yıl, on beş yıl önce dijital mecralar yoktu ve oraya konu olan suçlar yoktu. Şu anda, yargıda birçok iş yükü bu anlamda, teknoloji geliştikçe yeni ihtilaflar, yeni davalar konusu olabiliyor. Eskiden, sadece yazılı basın varken şu anda çok farklı mecralar basın olarak karşımıza çıkmakta. Yeni teknolojik gelişmelere göre acaba zamanaşımı süreleri, işte, Basın Kanunu'ndaki bu hükümler gözden geçirilmeli mi, nasıl olmalı anlamında bir hedefimiz var. Bunu da Meclisimizin iradesiyle masaya yatırılacak bir hedef olarak öngörüyoruz ve bunun da masaya yatırılması gerektiğine inanıyoruz. Yani eskiden sadece belli saatlerde basılıp tüm Türkiye'ye dağıtılan gazeteler varken şu an daha farklı ama kırk elli yıl öncenin mevzuatıyla şu an çağ dışı kalmış ya da gözden geçirilmesi gereken hususların olduğu da aşikâr. Çevrim içi çocuk istismarı fiilleriyle daha etkin mücadele edilecek, bu nedenle oluşan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır, bu da bir hedef olarak karşımızda. Çocukların dijital riskler, siber zorbalık, internet bağımlılığı ile yazılı-görsel medyanın zararlarından korunmasına yönelik çalışmaların artırılması... Yine, icra satışlarının tüm aşamalarının elektronik ortamda gerçekleştirilmesini hedefliyoruz.

Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; özellikle, icra satışlarındaki aşamalarda bir dijital mecrada bu satışların görülmesi, satılması; buradaki, hem suistimalleri önleyecek hem borçlunun da alacaklının da daha hızlı bir şekilde hakkına kavuşmasına katkı sağlayacak diye düşünüyoruz. Bu konuda da çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Dönüşüm faaliyetleri anlamında... Dijital dönüşümde kişilik haklarının korunması için siber suçlar, siber zorbalıkla uluslararası mücadelenin artırılması, bireylerin kişilik haklarının sosyal medya üzerinden ihlaline yönelik fiillerle, ifade özgürlüğünü de kapsayacak şekilde etkin mücadele... Yine, Avrupa Konseyinin ilke kararlarına uygun biçimde hukuki güvencelerin korunması ilkesine aykırı olmayacak şekilde yapay zekâ uygulamaları... Yine, sahteciliği tamamen ortadan kaldıracak elektronik kimlik doğrulama sistemi... Yine, hükümlü-tutukluların ceza infaz kurumlarında kampüs kütüphanelerinin kurulması, eserlerin dijital ortamda da talep edilmesine yönelik çalışmalarımız da yine hedef olarak karşımızda. Bunlar da yapacağımız faaliyetler.

Değerli arkadaşlar, UYAP bilişim sistemi, tüm adli birimleri birbirine bağlayan bir bilişim sistemi. Yıllık ortalama 800 milyona yakın evrak üretilmekte UYAP'ta. Günlük ortalama 3 milyon 600 bin evrak, sisteme eklenmekte. Günlük ortalama 13 milyon evrak ise kullanıcılar tarafından okunmaktadır UYAP sistemimizde. Kimler kullanıyor UYAP'ı? Yüksek yargı üyeleri, yargı mensupları, ilgili birimler

burada, ekranda da var, sizlere verdiğimiz metinde de var. Sistem güvenliğini siber olaylara müdahale ekibi olarak belirlenmiş Adalet Bakanlığımızın Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü siber saldırılarla etkin mücadele etmekte. Bilgi İşlem Genel Müdürlüğümüz mühendislerince takip edilmekte.

Bu vesileyle, Bakanlığımızdaki arkadaşlarımızı da değerli hazıruna ifade etmek isterim. Bakan Yardımcımız Uğurhan Kuş Bey, bilgi işlemden sorumlu Bakan Yardımcımız; Ertuğrul Çekin Strateji Geliştirme Başkanımız; Ali Erdem Bilgi İşlem Genel Müdürümüz; Mehmet Murat Tuzcu Genel Müdür Yardımcımız; Ömer Demirci Ceza İşleri Genel Müdür Yardımcımız; Abuzer Yazıcıoğlu Mevzuat Genel Müdür Yardımcımız; Salih Çetinkaya Bey Bakan Müşavirimiz, Kırşehir -eski- geçen dönem Milletvekilimiz; Alper Yalçın Daire Başkanımız, Ümit Ertaş, Tetkik Hâkimimiz; Fatih Güngör Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Daire Başkanımız.

Tüm arkadaşlarımız, mühendislerimiz tarafından bu güvenliği de yakından takip edilmekte. Entegrasyonlar itibarıyla bakıldığında UYAP'ın 50 kurumla 155 entegrasyonu bulunmakta. Bazı entegrasyonları paylaşmak gerekirse; adli sicil arşiv kaydı sorgulanabiliyor, Dışişleri Bakanlığı adres yakalama ve tanıma-tenfiz, Emniyet Genel Müdürlüğü entegrasyonları gibi burada sizlerin de gördüğü ama zaman kullanmak adına genel olarak ifade edeceğim başlıklar.

Burada, vatandaşların veraset ilamı mirasçı bilgilerini e-devlet üzerinden sorgulayabilmelerine imkân var. Boşanmaya ilişkin kararlar yine ilgili birimlerle ayrıca hemen entegre edilmekte. E-devlet üzerinden 26 ayrı alanda hizmet sunuluyor; adli sicil kaydı sorgulama, doğrulama, dava dosyası sorgulama gibi hizmetler yine burada vatandaşlarımıza ve ilgili muhataplarına sunulabilmekte. UYAP hizmetlerine kullanıcılar portallar kanalıyla internet üzerinden ulaşabilmekteler. Burada verileri var. Vatandaşlar portal hizmet vermeye başlanan 2009'dan itibaren 9 milyon 653 bin 868 vatandaşımız bu hizmetlerden vatandaş portal üzerinden bu hizmetlerden yararlanmış durumdadır. Burada davaların içeriğini inceleyebilmekteler, elektronik ortamda dava açabilmekteler, harç ve masrafı anında hesaplayabilmekteler, dava dosyasında taraf olup olmadıklarını buradan takip edebilmekteler, cumhuriyet başsavcılıklarına yine şikâyet yapabilmekte vatandaşlarımız bu portallar üzerinden. Keza avukat meslektaşlarımız, arkadaşlarımız da bu portal üzerinden birçok hukuk hizmetini buralardan yapmaktalar. Özellikle salgında da bu hizmetleri ne kadar yerinde olduğunu hepimiz yakinen gördük; tüm ilgili arkadaşlarımız adeta adliye gitmeden tüm adalet hizmetlerini yapabilmeye, yararlanabilmeye imkânına kavuştu. Keza kurumlar da buradan yararlanabilmekte, 4.241 kurum 8.477 yetkilisi tarafından aktif olarak kullanılabilenekte.

Bilirkişi portalı da yine bilirkişiler tarafından kullanılabilenekte. Türkiye'de hukuk sisteminin en ana meselelerinden birisi bilirkişilik sistemi ve bu konu üzerinde -yeri olmadığı için sadece temas etmek isterim ama- burayla ilgili bilirkişilerin de buradan dijital olarak anında dosya tanımlandıysa mahkeme tarafından alabilmesi, görebilmesi, raporu gecikmeksizin ulaştırılabilmesi ve bunun takibi anlamında da bu çerçevede bir yine imkânı geliştirdik dijital mecralardan yararlanılacak şekilde. Keza ara bulucular da aynı şekilde, uzlaştırmacılar da aynı şekilde buralardan dava dosyalarıyla ilgili süreci dijital olarak katkıda bulunabilmekte, istifade edebilmekte.

Bir de UYAP'ın mobil uygulamaları var, bunu da kısaca bahsetmek isterim. Celse mobil uygulamamız, avukat arkadaşlarımıza yönelik... Duruşmaları başladı mı, hangi duruşma var, kaç duruşma devam ediyor, kendisine ne zaman sıra geleceğini, mazeret verebilecek şekilde yargı hizmetlerini anında takip edebileceği bir programı uygulamaya aldık 5 Nisan 2018'de.

E-adalet vatandaş, yine vatandaşlarımıza yönelik 2019'da, e-bilirkişi mobil uygulaması, e-uzlaştırmacı, e-ara bulucu mobil uygulamaları da yine arkadaşlarımız tarafından bilgi işlemdeki mühendislerimiz ve çalışanlarımız, hâkimlerimiz, yargı mensuplarımız tarafından, kullanıcıların

hizmetine sunuldu. Celse mobil bahsettiğim onu genel itibarıyla yargılamaları yine yakından takip edip mazeret bildirebilmekte, anlık davayı takip edebilmekteler. 181.975 kere indirilmiş, hâlihazırda 52.092 avukatımız tarafından aktif olarak kullanılmakta.

Vatandaş mobil uygulaması da Birleşmiş Milletler Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) tarafından 2020’de e-devlet kategorisinde şampiyonluk ödülü almış bir uygulama, bunu da yine arkadaşlarımız tarafından geliştiriyoruz ve vatandaşlarımızın da hizmetine sunduğumuz bir dijital hizmet alanı. Bilirkişiler, ara bulucular keza bu mobil uygulamalardan da yine uzlaştırmacılar da ayrıca yararlanabilmekteler.

Sesli ve görüntülü iletişim sistemleri adalet hizmetlerinden de kısaca değerli Komisyonumuza bahsetmek isterim. Türkiye’deki bu hukuk meseleleri sadece hukukçuların inisiyatifine ya da gündemine bırakılacak bir konu değil; hukuk herkesi ilgilendiren bir konu. Dolayısıyla burada bu Dijital Mecralar Komisyonunda da bunları paylaşıyoruz ki ya “Konu eksik kalmış, şu çok iyi buradan devam edin.” ya da mevzuat ihtiyacımız olabilir, bunların bilgilendirilmesini çok değerli olduğunu düşünüyorum, o yüzden bu konuda yapılanları sizlerle paylaşmak istiyoruz ki sizlerin de ihtisas komisyonumuzun da bizlere bundan sonraki çalışmalarda ufuk açacağına inanıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; duruşmalara uzaktan katılımı sağlamak üzere 2012 yılında “SEGBİS” dediğimiz sistem, ceza mahkemelerinde özellikle uygulandı. 2020 itibarıyla da “e-duruşma” dediğimiz hukuk mahkemelerinde biz sistemi başlatmış olduk. Burada SEGBİS’te özellikle ceza mahkemeleri ve savcılıklarda kullanılıyor; ses ve görüntü aynı anda elektronik ortamda iletiliyor, kaydediliyor ve saklanıyor. Şu anda 3.760 adet SEGBİS sistemi hizmet vermekte. 2012’den 2020 sonuna kadar 1 milyon 802 bin 675 video konferans yapılmış. SEGBİS sayesinde ceza infaz kurumlarına, adliyelere sevkler azalmış. Özellikle salgın döneminde şunu yaşadık değerli arkadaşlarım, milletvekili arkadaşlarımız: Salgında... Cezaevindeki bir kişi jandarma eşliğinde -biliyorsunuz- mahkemelere gidiyor. Jandarmayla temas, arabada o virüsün bulaşma riski, mahkeme salonundaki diğer risk vesaire konularında kişi “Ben buradan, cezaevinde bulunduğum yerden mahkemeye bağlanmak istiyorum.” diye... Gerçekten vatandaşların, yargı mensuplarının kullandığı çok önemli bir sistem oldu. Bu tabii, belirli koşullarda kullanıyor, yasal imkânları hâlinde bir alternatif olarak kullanılıyor.

E-duruşmayı da özellikle 28 Temmuz 2020 tarihinde çıkan kanunla birlikte biz bu çalışmalara başladık, önemli bir hedefimizdi. Bu, Bakanlığımız mühendislerince geliştirildi. Avukatlar, davacı, davalı, bilirkişilerin faydalanacağı bir sistem. Nasıl çalışıyor? Bildiğiniz gibi yargılamalarda esas olan aleniyet, yüz yüzelik ilkesidir ama bir alternatif olarak, tarafların talebi hâlinde istisnai olarak böyle bir alternatif hizmet imkânı da kullanıma sunduk. Öncelikle avukatlar tarafından kullanılacak, süreç içerisinde taraf, tanık, bilirkişileri de yakın zamanda dâhil etmeyi düşünüyoruz. Avukatın talebine hâkimin kabulüne bağlı bu sistem. Talebin kabulü hâlinde e-duruşma, duruşma saatinde canlı video konferans yöntemiyle yapılabilmekte, güvenlik de üst düzeyde sağlanmakta, emek ve zaman tasarrufu sağlanmakta. Bunun da şöyle bir hikayesi oldu: Bir gün Antalya’dan gelirken bir avukat arkadaşımızla karşılaştık “Ya, Sayın Bakan iki günüm gitti; hâkim izindeymiş. Ben bütün işi, gücü bıraktım, gittim; boş bir şekilde döndüm.” Şimdi, bu sistem olsa avukatlık yapan birisi olarak ya da davayı takip eden taraf olarak da vatandaş da -yeri geliyor- orada bulunmayınca dava düşeceği için usulen olarak da orada bulunması gereken safahatlar olabiliyor ama burada avukat bürosundan mahkemeye katılabilecek. Bugünlerde de çıkaracağımız mevzuatta dilekçeyi verebilecek, beyanda bulunabilecek, anında... Yani düşünün İstanbul’da saat 9’da Anadolu Adliyesinde duruşmanız var, saat 11’de Çağlayan Adliyesinde duruşmanız var, saat 12’de Bakırköy Adliyesinde duruşmanız var, bir de saat 14’te Ankara Sıhhiye’de duruşmanız var. 4 tane davaya bir avukat ya da taraf zaman içerisinde katılabilecek; böyle bir imkân.

Mecbur mu? Değil. Avukat isterse, taraf isterse hâkim de o şartlara uygunsu yapabilecek. Çorum’da çalışan birisi tanık olarak gösterilmiş, tanık gelemiyor işinden, gücünden ayrılamıyor. Çorum’da adliyede öyle bir sistem kuracağız, Ankara’daki avukatın İstanbul’da bir davası varsa oraya bağlanarak tanığın da mahkemede beyanını alacak ve yargılamada bu anlamda... Ya, vatandaş işinden, gücünden olmayacak, vatandaşa da faydası dokunacak çok önemli bir hizmet için çalışmalarımızı başlattık.

Pilot uygulamalar burada, ekranda da görüyorsunuz iyi gidiyor. Bunu da memnuniyeti artıracak şekilde yapmayı hedefliyoruz. 30 büyükşehirde uygulanıyor, bugün itibarıyla 738 mahkemede uygulanmakta. Bugün başladı, bunu Dijital Mecralar Komisyonunda ilk defa paylaşıyorum. Dün 679’du, bugün itibarıyla 738 mahkemede e-duruşmayı başlatmış olduk. Bunun teknik olarak tabii, güvenliği de belli procesten sonra bu çalışmaları yapıyoruz. Bugün içerisinde 14.675 duruşma gerçekleştirildi bugüne kadar ve bunun da yaygınlaştırılmasını yine hedefliyoruz bir alternatif olarak.

Ceza infaz kurumlarında E-Görüş ile birlikte özellikle cezaevinde bulunanların görüşe giderken yaşadıkları zorluklar ya da görüşe gelecek kişilerin sağlık ya da farklı sebeplerle gelememesi gibi sorunları gidermek adına yani insanı yaşatmak devletin temel görevi. Nerede olursa olsun insanı yaşatacaksın, düşman değildir vatandaş suçludur, suçluysa cezasını çeker, o da insan onuruna uygun bir şekilde çekmek zorundadır. Dolayısıyla bu yaklaşımda bir çalışma, pilot uygulamalarımız devam ediyor. Burada da yine başarılı bir şekilde geçtikçe bunun kapsamını yaygınlaştıracğız, bunu ayrıca geliştireceğiz, Bakırköy Kadın Kapalı ve Sincan Çocuk Gençlik Ceza ve İnfaz Kurumlarında bunlar pilot olarak uygulanabilmekte. Yani görüntülü şekilde doktorla bile, karşıda doktor çıkacak, “Şu sorunun var, bu problemim var.” diye görüşebileceği çok güzel düşüncelerimiz, planlarımız var, bunları da ilgili kurumlarla da görüşüyoruz ve bu konuda da yine öneriler geldikçe ayrıca sizlerin de destekleriyle geliştirmeyi planlıyoruz.

Mirasçılık belgesi. 2016 tarihinden itibaren UYAP sisteminden hesaplanmakta, sulh hukuk mahkemelerindeki bu belgelerin verilmesi. Burada bir mirasçılık belgesi aldıktan sonra o ailede mirasçı statüsünde olan kişilerin de tekrar dava açıp harç ödemesi, alması, mahkemeye gitmesine gerek kalmaksızın biz bu belgeleri de e-devlet üzerinden sorgulama ve bunun bir çıktısını alma imkânı getirdik ve bugüne kadar 6 milyon 495 bin 452 mirasçılık belgesi e-devlet üzerinden görüntülendi. Yine ilgili kurumların da buradan istifade ederek sahteciliğin önüne geçilebilmesi sağlandı. Bugüne kadar 1 milyon 770 bin 673 mirasçılık belgesi hazırlandı.

Adli Sicil Bilişim Sistemi’ni de yine sürekli yeniliyoruz. e-devlet üzerinden vatandaşlarımız adli sicil kaydı alabilmektedir. Benim herhâlde yüzlerce Sıhhiye’de adliyede ve o -hatırlarsınız bilenler- kitapçıların olduğu yerlerde adli sicilin önünde sabıka kaydı kuyrukları vardı, makbuzlar öderdik, alırdık, giderdik. Onların hepsi artık dijital mecralardan alınabilecek hâle getirildi. Ayrıca 8 yabancı dilde bu sabıka kayıtlarını da verebilmekteyiz, İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Felemenkçe, Danca ve Portekizce bu belgeleri verebilmekteyiz. Birçok muhatap, Adalet Bakanlarımız geldiğinde de bu sistemi gerçekten büyük bir hayranlıkla takip edebilmekte. Yurt dışıyla irtibatı olan vatandaşlarımız, çalışan ya da orayla işi olanların da o devlet istediğinde, UYAP’a da bir güven olduğunda anında dakikalar içerisinde alıp o belgeyi verebilmekte, bu da çok önemli bir katkı hatta bir yabancı bir şirketin Türkiye’de çalışanı, arkadaşlarımıza teşekkürünü ifade etti “Ben bulunduğum ülkede günler sürerken burada dakikalarda bu belgeye ulaştım.” diye bu anlamda da bir memnuniyet ifade edildi. 2013’ten itibaren sorgulama sayısının Türkçe olarak 105 milyon 449 bin 28 sorgulama yapılmış, 2017’den itibaren diğer dillerde 829 bin 753 sorgulama yapılmış.

Apostil, özellikle hukuk âleminde çok önemli bir hukuksal işlem ve bu konu muhatap olanlar açısından da bilinecek bir konu ve bize de çok yoğun bir talep geliyordu, davaları çok uzatan bir konuydu. Bunun da yine elektronik olarak yapılması 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren buna imkân tanındı. Bu da vatandaşlarımız, özellikle yabancı ülkelerde yaşayan vatandaşlarımız için ve o süreçlerle ilgili yargısal süreçte önemli bir katkıda bulundu.

Bir diğer başlık -Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım- elektronik tebligat. 2015'ten itibaren bunun altyapısı hazırlandı, ihtiyariydi; “2019 Ocaktan itibaren, 1 Ocaktan itibaren bu kamu kurum ve kuruluşlarına, özel hukuk tüzel kişilerine, noterlere, avukatlara, arabuluculara, bilirkişilere tebligat zorunlu olarak elektronik yapılacak.” diye bir düzenleme yapıldı, böylece yargı süreçlerinin uzamasının önüne geçildi. Fiziki olarak giden tebligatlar günler, haftalar sürerken; yanlış, farklı kişilere, evde bulamadı, muhtara veriyor, ne oluyor bir gün otelde kalırken size bir yazı geliyor, meğer evinize kaç defa gidilmiş, evrak muhtara verilmiş. Bu gibi şeylerden korunmak adına tabii, vatandaşlarımız için bu ihtiyari çünkü herkes e-mail, elektronik şeyi kullanamaz, bir hak kaybı olur düşüncesiyle. Ama bu vesileyle de çağrıda bulunmak isterim: Herkes yani burada bulunan tüm vatandaşlarımız kişisel olarak da ihtiyari olarak e-tebligat sistemine PTT güvenli olarak bu sisteme geçtiğinde hakkında bir dava açıldıysa, mahkemeden tebligat geldiyse anında Londra’da da olsanız, Paris’te de olsanız, bir köyde tatilde de olsanız, memlekette de olsanız telefondan ya da bilgisayardan gelen tebligatı görme imkânı var. Bunu da bu vesileyle bir çağrıda bulunuyorum teşvik etmek adına. Bu, kurumlar için zorunlu ama vatandaşlarımızın ihtiyari talep etmesi hâlinde onlara da tüm yargısal süreçler kendilerine elektronik olarak gelebilmekte. Bu, hak kaybının önlenmesi adına da çok önemli. Bugüne kadar 65 milyon 89 bin 782 tebligat elektronik tebligat olarak gönderilmiş ve 853 milyonun üzerinde tasarruf sağlanmış. Böylece 38 bin 728 ağaç kesilmekten kurtarılmış ve 2.278 ton kâğıttan tasarruf edilmiş, ayrıca bir çevreci uygulaması da var.

Vatandaşlarımızın özellikle gayrimenkul davaları yıllarca sürüyor, kadastro davaları yıllarca sürüyor, bunun da temelinde -değerli arkadaşlar- tebligat sorunu var. Yurt dışına gidiyor, vefat oluyor, mirasçıları, diyelim ki 20-30 mirasçısı oluyor, onlara da tebligat yapılmadan çünkü mülkiyet hakkı, o tebligatları yapalım derken davalar gerçekten uzuyor ama elektronik tebligatın yaygınlaşması da çok önemli katkı sağlayacaktır. Önemli bir dijital hizmet alanı olduğunu düşünüyoruz.

Yine nüfusa ilişkin kararlar olduğunda bu kararların da kesinleşmesi zaman alıyordu, nüfusa manuel olarak gönderilmesi vatandaşlarımız için de birtakım hak gecikmelerine sebebiyet veriyordu. 2019 Eylül tarihinden itibaren 411.178 mahkeme kararı nüfus müdürlüğüne gönderilmiş, böylece nüfus müdürlükleri, birimleri ve mahkemeler arasındaki aksaklık da önlenmiştir, bunu da önemli bir hizmet olarak ifade etmek isterim.

Personel alım başvurularında yine e-devlet üzerinden yararlanıyoruz, noterlik hizmetinde dijital dönüşüm imkânı sağlandı, yurt dışındaki vatandaşlarımızın yaptığı işlemi burada herhangi bir noterlikten anında alma imkânı ya da yurt içinde aynı şekilde. Bir de güvenli ödeme sistemiyle anlaşılan bedelin işlem tamamlandıktan sonra karşı tarafın hesabına geçmesini sağlayacak finansal bir entegrasyon sağlandı. Özellikle noterde “Aldım parayı, çıkışta veririm.” diyor, çıkışta adamı bulamıyor icabında, mal da gitmiş oluyor, bu anlamda güvenli hesaba yattı mı, yattı, “O zaman ben bu işlemi yapıyorum.” diye noterlerde bu anlamda da bir hizmet yine başlamış oldu. Hafta sonu noterlik de önemli bir hizmet olarak burada ifade edilebilecek bir konu.

İcrada, özellikle icra çalışmalarında kâğıtsız ofis uygulamasına geçtik, bunu bu yıl itibarıyla tüm birimlerimize bir uygulamayı gerçekleştirme talimatı verdik. Bununla birlikte artık “Dosyayı mahzenden getir, arşivden getir, dosyayı al, bugün git yarın gel.” gibi uygulamalara maruz kalmadan vatandaşımız, avukatımız, ilgililer artık elektronik olarak, dijital olarak bu icra dosyalarıyla artık yorulmadan bu işlemlerin yapılmasını da hedefliyoruz.

Bir diğer konu: Abonelik sözleşmelerine ilişkin Merkezî Takip Sistemi de 2019 Hazirandan itibaren yine yeni uygulanan bir sistem. 3 milyon 151 bin 834 dosya oldu; icraya, işlemlere tabi olmadan yapıldı bunlar. Bunların 1 milyon 263 bin 504 tanesi icra dairelerine geldi; diğerleri, vatandaşlarımız icralarla muhatap olmadan, bu işlem burada dijital olarak “Merkezî Takip Sistemi” üzerinden yapılmış oldu.

Yine, İçişleri Bakanlığıyla yaptığımız UYAP-EKİP Entegrasyonu protokolüyle Emniyetin fezlekelerinin, diğer yazışmalarının bu UYAP üzerinden yapılması amaçlandı, hedeflendi. Bu çerçevede de çok önemli bir zaman kaybının -yani kolluk tarafından dosyalar gelinceye kadar hak kaybının, gecikmenin- önlenmesi adına da çok önemli bir hizmet, başarıyla uygulanıyor. Keza vatandaşlarımız, Cumhuriyet Başsavcılıklarına şikâyet etmek, yine, itiraz etmek, idari yaptırımlara itiraz dilekçeleri gönderebilmektedir. Bu çerçevede, bugüne kadar vatandaşlarımızın itiraz sayıları 840.058 adet olmuştur. İdari para cezaları ve trafik para cezalarına yönelik itirazları da yargı birimlerine yapabilmekteler, bu imkânı da getirdik, istifade ediyor vatandaşlarımız; 52.358 adet başvuru yapılmış bu durumda. Yine, vatandaşlarımız, ceza dava dosyalarındaki evraklara bu portal üzerinden erişebilmekte, inceleyebilmekte, dilekçe gönderebilmektedir. Vatandaşlarımız tarafından bugüne kadar incelenen dosya sayısı 1 milyar 414 milyon 772 bin 436, gönderilen evrak sayısı 59.349 adet.

Kadına karşı şiddetle mücadelede, bu konuda, dijital olarak yine, Komisyonunuzun önerileri de belki zaman içerisinde ayrıca gelebilir diye ifade etmek gerekirse... Kadına karşı şiddetin önlenmesi için hakkında koruma, tedbir kararı alınan ve bazı suçlardan ceza almış olan hükümlü, tutukluların tahliye olduklarında ya da izinli olarak cezaevlerinden çıktıklarında sistem kolluğa anlık olarak bilgi vermektedir. Keza bir hâkim, yargı mensubunun önüne bir konu geldiğinde, bu kişiyle ilgili daha önce bir vakıa, tekrarlanan bir olay olduysa gözden kaçmaması adına sistem “Dikkat, bu kişi daha önce yine başka mağduriyetle gelmiştir.” diye bir uyarı vermektedir. Bilgi işlemdeki arkadaşlarımız yargı mensuplarının bu anlamda kullanabileceği şekilde bir dijital hizmeti de yaptı; hâkim, savcıların takdirine sunacak şekilde bu teknik imkânı sunmuş oldular.

Az önce kısaca bahsettim, sunumumu birkaç dakikaya sizlerin sorularını ve önerilerini almak üzere toparlamaya çalışacağım. Şimdi, değerli arkadaşlar, temel itibarıyla bir hukuk devletinde olması gereken 2 ana unsur var, vatandaşın haklı olarak beklediği 2 ana konu ve Anayasa’ya göre, yargı Türk milleti adına karar veriyor. Yargı, Türk milleti adına karar veriyorsa Türk milletinin beklediği 2 ana şeyi de yerine getirmek zorundadır. Bir, adil karar vermek zorundadır. İki, makul sürede karar vermek zorundadır. Yani Anayasa o kadar güvenmiş ki Türk milleti adına, yargı mensuplarına “Sen bağımsız ol, tarafsız ol, benim adıma da kararı sen ver.” demiş ve milletimizin, 84 milyonun, hepimizin de yargı mensuplarından beklediği 2 tane şey var: Ne olursa olsun adalet figürünün gözünü açma, tarafların kimliğine, kişiliğine, cinsiyetine, zihniyetine, kılık kıyafetine, ideolojisine bakma, gözünü kapat, dosyaya bak, dosyadan, delillerden şaşma ve kararı makul sürede ver, adil bir karar ver; bunu bekliyor. Dolayısıyla, elbette bu kararı verecek olan da bağımsız, tarafsız yargı.

Bu anlamda, biz Türkiye’de idarenin, yürütmenin bir parçasıyız; bir yargı mensubu değiliz ama bize düşen, yine, yasamaya düşen, bu konuda uygulayıcıların ihtiyaç duyduğu yasal, idari, teknik hizmetlerin verilmesi. Bu çerçevede, özellikle makul sürede yargılama anlamında milyonlarca dosya var değerli arkadaşlar. Yani işte, ayda üç beş dosyayı konuşuyoruz belki ama o adliyede binlerce, yüz binlerce

dosya geçiyor ve onların yargılamaları devam ediyor. Tüm bunlarla ilgili Strateji Başkanlığımızın, yine, HSK'nin, ilgili birimlerin, Bilgi İşlemin yapmış olduğu çalışmayla hedef süreler ortaya konuldu. Bir soruşturma, hırsızlık, dolandırıcılık ne kadar günde biter? Uygulayıcılardan da görüş alarak bir çalışma yapıldı yani savcılarla, hâkimlerle, akademisyenlerle, Yargıtayla, İstinafla oturularak bir çalışma yapıldı ve vatandaşımız dava açtığında ona bir belge veriyor “Senin davayı hedef süre olarak ben yüz seksen beş günde, yüz doksan günde, iki yüz elli günde -neyse, konusuna göre- biter, hedefim bu.” diyor. Elbette, ya benim sürem bitiyor diye çalakalem olacak değil yani çabuk yargılama değil, makul sürede yargılama, üç aşağı beş yukarı ama yeni delil çıkar, tanık olur, aslolan maddi gerçeğin ortaya çıkması. Ama bir fikir vermesi adına bu konuda hedef süreler ortaya konuldu ve objektif olarak da takip edilmesi anlamında bir laboratuvar imkânı yapıldı. Bu sürelerle ilgili, belli periyotlarla bunlar, tabii... İşte, diyelim ki bir dava için “yüz doksan gün” denilmiş ama bu, artık yüz elli güne inebilecekseniz, mevzuat değişmişse, uygulama, insan kaynağı artmışsa, yüz elli güne inecekse ayrıca revize edilecek ama mevcut duruma göre söylüyorum. Bu hedef sürelerle uyulmayla ilgili bilgileri paylaşmak isterim: İdari yargı mahkemelerinde bu hedef sürelerle uyma oranı, tamamlanma oranı yüzde 82,4; Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından uygulanma, uyma oranı yüzde 80,2; hukuk mahkemelerinde uyma oranı yüzde 78,99; ceza mahkemelerinde uyma oranı yüzde 75,3.

Tabii, salgın döneminde cumhuriyet tarihinde bir ilk olarak adliyelerde -yani suçüstü ve belli davalar hariç olmak üzere- ara verdik. Aslında tam reform yılı dediğimiz dönemde gerek bu gerek yeni, basit, seri yargılama gibi usullerde, bu salgının bu anlamda çok önemli negatif bir zararı oldu elbette çünkü gerek çalışanlarımızdan gerek hâkim, savcılarımızdan bu koronavirüsten, kısıtlamalardan, izolasyondan etkilenen ya da hasta olanlar da oldu ama buna rağmen oranlarımız bu. Bunu bu çerçevede teyit anlamında söylüyorum, inşallah önümüzdeki dönemlerde de daha iyi bir başarıya ulaşacağına inanıyorum.

Yapay zekâyı ifade ettim, onu geçiyorum.

Salgın döneminde 23.275 VPN tahsis edilerek hâkim, savcı ve personelimiz tarafından evlerde de -yani adliyeler zorunlu işler dışında kapalıyken bile- bu hizmetleri, bu çerçevede sürdürdüler, yargı mensupları çalışabildi. Bu teknik imkânı, dijital mecralarda yapma imkânını yine getirdik. Keza avukat arkadaşlarımızın da bu hizmetlerden daha fazla yararlanması adına çalışmaları artırdık. Bu süreçte avukat, vatandaş portal üzerinden icra ceza mahkemelerine dava açma imkânını, sulh ceza hâkimliği kararlarına portal üzerinden itiraz imkânını; avukat, portal üzerinde cumhuriyet savcılıklarına vekâlet gönderme, harçlandırma imkânlarını getirdik.

Az önce de söylediğim gibi, bu anlamda, ödüllerle de tüm bu hizmetler ülkemiz adına sevindirici bir şekilde akredite kurumlar tarafından takdir edilmiş oldu ama bu ödüllerden asıl önemlisi, insanın bunu hissederek, evet, yaşayarak bu takdiri yapması. Bu konuda eksiklerin farkındayız; özellikle, bu anlamda 15 Temmuz FETÖ hain darbe girişiminden sonra FETÖ'lü hâkim, savcıların -yani neredeyse yarıya yakınının- ihracı ve sonrasında mesleğe yeni gelen arkadaşlarımızın hâkim, savcı olarak göreve başlaması, birtakım salgına rağmen çok önemli adımlar oldu. Ama daha iyisinin yapılması gerekir mi? Elbette, daha iyisine milletimiz ihtiyaç duyuyor ve buna yönelik reform hedeflerimizin amacı da bu. Daha güvenli, daha erişilebilir bir adalet sistemine doğru kararlı bir şekilde bu başarılarımızı sürdürmeyi artırarak devam edeceğiz ve milletimizin bu anlamda adaletle olan inancını daha da artırıcı çalışmaları hep birlikte yapacağız.

Ben tekrar yüce Meclisimize, gazi Meclisimize ve değerli Komisyon Başkanına ve üyelerimize tekrar saygılarımı sunuyorum ve başarılar diliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ederiz Değerli Bakanım. Gerçekten çok doyurucu, nitelikli bir sunum oldu ve biz sizi davet etmekte ne kadar haklı olduğumuzu dinledikçe bir kez daha anladık.

Şimdi, söz talep eden milletvekillerimize sırayla sorularını sorması bağlamında söz vereceğim.

Ben, Abdülhamit Bey'in tüm sunumunda altını çizdiğim iki tane çok önemli tema gördüm. Tabii, pratikler, yapılan uygulamalar, bunlar çok çok önemli ama adalet figürünün gözünün açılmaması, insanların cinsiyetine, dinine, diline bakılmadan bir hukuk nosyonu içerisinde karar verilmesi ve adil bir karar verilmesi, hızlı bir karar verilmesi yargılarının, savının çok çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Yine, insanı yaşat ki devlet yaşasın temel felsefesinin Bakanlığımız tarafından dikkate alınması ve... Ben İnsan Hakları Komisyonundaydım, Hükümlü ve Tutuklu Alt Komisyonundaydım daha önce. Sayın Bakanla da beraber toplantılar yaptık, görüştük. Gerçekten bu nakillerde ve e-duruşmalarda bu yeniliklerin gelmesinin doğrudan insanların hayatını kolaylaştıran çok önemli uygulamalar olduğunu ifade etmek isterim.

İlk söz talebi, bir de pozitif ayrımcılık yaparak, Ravza Hanım'da. Şimdi Ravza Hanım'a sözü veriyorum.

Buyurun Ravza Hanım.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz. Size ve ekip arkadaşlarınıza teşekkür ediyoruz. Sunumdan dolayı da ayrıca teşekkür ediyorum.

Tabii, dikkat çeken birkaç önemli tabir kullandınız, elektronik adalet, herkesin adalete erişimi, hukuk güvenliğinin sağlanması. Bunlar çok önemli. Ayrıca, şunun için teşekkür ediyorum: Hem bu pandemi sürecinde bir yandan bürokratik hantallığı azaltırken bir yandan da siz dijital dönüşüm yapıyorsunuz, pandemi sürecinde de sağlık güvenliğini de aynı zamanda sağlamış oluyorsunuz Adalet Bakanlığı olarak. Bunlar da hem çevre dostu uygulamalar hem de zaman tasarrufu açısından çok kıymetli çalışmalar. Bunlar için teşekkür ediyorum.

Daha önce birçok sefer bu hususta konuşmuştuk. En büyük zorluklardan bir tanesi, Dijital Mecralar Komisyonumuzda da konuştuğumuz, dijital mecralar üzerinden, sosyal medya, başka mecralar üzerinden, sosyal medya ve haberleşme platformları üzerinden işlenen nefret suçu, iftiralar, hakaretler. Bununla alakalı benim de yaşadığım birkaç örnek burada da mevzubahis olmuştu. Bunun önüne geçmek için daha fazla ne yapılabilir? Daha dün bir Twitter hesabından -şahsi olarak yaşadığım için söylüyorum- yüzde 95'i yalan olan birçok şey yayınlandı. Bunun önüne geçmek... Hani erişim engelleniyor ama sosyal medyada öyle bir yayılım oluyor ki erişimi engellenen sitedeki haber zaten yayılmış oluyor, aleyhinizde ortaya çıkmış oluyor; bir tanesi bu. Bununla alakalı ne yapabiliriz, sorularımızdan bir tanesi.

İkincisi: Ben yine teşekkür etmek istiyorum, yine yaşamış olduğum, burada da gündeme gelmiş olan bir mevzu. Bir hâkimimizin vermiş olduğu kararla alakalı. Hakaret kararının beraatle sonuçlandırılması genel olarak toplumda da infiale sebep oldu. Sizin şahsınızda, evet, HSK üyelerinin bir kısmını biz Meclis olarak seçiyoruz ama HSK'ye de buradan teşekkür etmek istiyorum çünkü o hususta gösterdikleri hassasiyet ve sonunda bizim de istinafa başvurmamızla verilen karar, HSK'nin de başlatmış olduğu soruşturma ve çalışma akabinde adaletin tesis edilmesi. Evet, bazı yerlerde kötü örnekler de var ama adalet sistemimizde sistem işliyor, doğru ve hakkaniyetli karar netice itibarıyla ortaya çıkıyor, adalet tecelli ediyor, bu kıymetli. Bunun için de ayrıca buradan teşekkür etmek istiyorum.

Sayın Bakanım, kadına karşı şiddetten bahsettik. Bu 6284 sayılı Kanun'un uygulamasıyla alakalı şöyle bir eleştiri geliyor: Hâkimlerimizin bir kısmı genç ve daha yeni tecrübe ediniyorlar ama karar verdiklerinde en yüksekte, biraz da "Garanti olsun." diye "Şiddet mağdurunun şikâyeti üzerine uzaklaştırma kararı verileceğinde otomatikman veriyor." ya da "Şiddet mağdurunu bir yandan muhafaza etmeye çalışırken ama mağduriyetin artmasına sebebiyet veriyor." diye böyle bir eleştiri var. Bununla alakalı ne söyleyebiliriz? Bununla ilgili birçok mesaj bize de geliyor. Ben bunları sormak istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum, sunum için tekrar teşekkür ediyorum, kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler Ravza Başkanım.

Bakanım, soruları toplu alıp mı cevaplandırılalım yoksa zamanı efektif kullanmak bakımından...

ADALET BAKANİ ABDULHAMİT GÜL – Olur.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Başkanım önce söz istedi ama Ayhan Başkanımızın, Hocamızın bir toplantısı var, o çıkacak. O sizin için durdu bugün.

Ben Ayhan Hocama söz veriyorum.

Buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Sağ olun, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyorum.

Mekanizma ve uygulamalar açısından çok başarılı uygulamalar yapmışsınız. Ekibinizi de tebrik ediyorum. Ben de mesleğim gereği HAVELSAN ve ASELSAN'da projeler yaptım. Bu UYAP'ın ilk çıkışında onlarla da bir şeyimiz oldu. Daha sonra, SEÇSİS, seçmen sistemi konusunda da ortak çalışmalarımız olmuştu. Çok başarılı uygulamalar. Yurt dışındaki uygulamaların da bazı konularda üstünde olduğunu da biliyorum. Onun için tebrik ediyorum.

Tabii, bir de işin hukuk bilinci veya bizim milletvekili yeminimizde de yer alan hukukun üstünlüğü kavramı var. Biz "hukukun üstünlüğüne bağlı kalacağımıza" diyoruz fakat vatandaşımız maalesef hukukun üstünlüğüne inanmıyor halbuki Türk kültüründe hukukun üstünlüğü çok önemli bir yer tutuyor. Fatih Sultan Mehmet'ten, Kutadgu Bilig'den örnekler var. Her zaman hukuk üstün tutulmuştur bizim tarihimizde. Dolayısıyla biz bu hukukun üstünlüğüne insanları ikna edebildik mi? Edemedik. Siz talihsiz bir dönemde Bakanlık yapıyorsunuz bence çünkü FETÖ'den devralınan bir hukuk sistemi var, kötü bir başlangıç yaptılar, âdeta organize hukuk kültürü oluşturdular. Bu kültür bir ölçüde devam ediyor diye düşünüyorum. Bu kültürün yok olması lazım, insanların ikna edilmesi lazım kültürün çalıştığına dair. Şu anda ortalıkta pek çok iddialar var, görüyorsunuz. Doğrudur, yanlıştır, onu tartışmıyoruz ama hukuk hiç müdahale etmiyor. Yani hukukun üstünlüğü demek hukukun ırk, dil -Başkanımızın da demin bahsettiği gibi- mezhep, zengin, fakir ayrımı yapmadan herkese eşit davranması demektir ama maalesef, görüyoruz ki herkese eşit davranılmıyor, bazı uygulamalarda bunu görüyoruz. Bence esas sorunumuz onları çözmek. Ben bir mühendis olarak "Sizin yaptığınız uygulamalar kolaydır." demiyorum, çok önemli uygulamalardır ama esas zor olanı öbür tarafta herkesi ikna etmemiz ve vicdanları rahatlatmamızdır diye düşünüyorum. Bu konuda ne gibi çalışmalar yapacaksınız, onu merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ayhan Hocam, teşekkür ederiz, çok önemli bir soru.

Şimdi, Burak Bey'in, Burak Vekilin bir söz talebi var, sonra da Bahar Hanım'a söz vereceğim.

Buyurun.

BURAK ERBAY (Muğla) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyeleri, basın mensupları, bürokrat arkadaşlar; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sizlere de hoş geldiniz diyorum.

Öncelikle, avukat bir meslektaş olarak geçenlerde İzmir’de avukat meslektaşımıza bir saldırı yapılmıştı, ona tekrardan geçmiş olsun demek istiyorum. Bir haciz sırasında kafasına silah dayanarak bir saldırı yapıldı. Bu da gösteriyor ki avukat meslektaşlarımız özellikle ekonomik koşulların geldiği ortamlarda da mesleğini yürütürken daha da zorlanıyor, zorlanacakları da gözüküyor önümüzdeki süreçte. O yüzden de bu olay da bize demek ki bu yapılan işlemler sırasında güvenliklerinin daha fazla artırılması gerektiği sonucunu bize gösteriyor. Ona bakarken bundan bir on-on beş gün önce Çanakkale’de de bir saldırı olmuş, ondan haberim yoktu, onu yeni gördüm. Daha sonra -o saldırıyı yapan- avukat meslektaşına yapılan saldırıyla ilgili soruşturma başlatılmış ve dört gün içerisinde iddianame hazırlanıp duruşmaya çıkıldı ve kişinin tahliye olduğunu öğrendim -bilmiyorum bundan bilginiz var mıydı- böyle de bir durum söz konusu. Eğer tabii bu şekilde, bir avukat meslektaşına bıçaklı saldırı yapıp, dört gün içerisinde bir iddianame hazırlanıp tahliye oluyorsa bu, caydırıcılığı kaybediyor. Tabii, bu anlamda da tekrardan belki gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, tabii teşekkür ederiz -ben de meslek içinden gelen bir avukat olarak- dönüşümle ilgili önemli bir süreç kaydedildi yani emeklerin önemli olduğunu düşünüyorum, önemli bir emek verildi. Bu anlamda, emek veren herkese, tüm arkadaşlara, bürokratlara teşekkür ediyoruz. Kolay bir süreç değil tabii ki.

Onun dışında da tabii, Dijital Mecra Komisyondayız. Sizler de sonuçta hukuk boyutuna, yaşanan tartışmalara girdiniz. Son Komisyon toplantısında da birkaç isim zikretmiştik, bayağı gündeme geldi Başkanım. Enes Batur konusu gündeme geldi, Komisyon bu sayede bayağı popüler oldu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli Vekilim, bakan, gazeteci arkadaşlar yine burada. Sizin sözünüzü aldılar, bambaşka bir noktadan değerlendirdiler. O gün telefonlarımız kilitlendi; “Enes Batur’u davet ediyormuşsunuz.” dediler, “Öyle bir şey yok.” dedik. Sadece böyle bir cümle... Onun için lütfen dikkat...

BURAK ERBAY (Muğla) - Satır arasında geçti. Ama demek ki gücünün etkisinin ne kadar olduğu da görülmüş oldu yani Komisyonumuz belki de ilk defa bu kadar gündeme geldi. Tabii, o ara ben de aldım. Mesela, dediler ki: “Enes Batur’u da çağıracasınız Barış Özcan’ı da çağırmanız gerek.” diye isimler önerildi, böyle de değişik tartışmalar yaşandı. O açıdan da ayrıca belki değerlendirmemiz gerekiyor gibi gözüküyor. Buraya çağırmazsak da ben görüşmem gerektiğini düşünüyorum genç bir vekil olarak da.

Şimdi, onun dışında, tabii, sorunlar yani bu dijital ortamda devam eden birçok sorun -şimdi de biraz inceledim, gelirken de baktım- var. Bakalım, bu TAKPAS sistemiyle ilgili olarak gündeme gelen bir konu var yani Tapu Kayıt Sistemi’nin avukat meslektaşları tarafından incelenmesiyle ilgili bir süreç devam ederken bu sonlandırılmış. Meslektaşlara çağın gereği olarak işte bu anlatılanlar çerçevesinde kolaylık sağlayan bir uygulamaydı. Bunun sonlandırılması, tabii, meslektaşları üzmüş durumda. Bu konuda -bilemiyorum, ne düşünüyorsunuz, ne aşamada- bir açıklama getirebilirseniz... İnşallah, avukat meslektaşlar bu çağın gerektirdiği teknolojik ortamdan tekrar faydalanabilirler. Tabii, UYAP sisteminin büyük kolaylıklar sağladığı doğrudur ama sık sık karşılaşıyoruz, işte kesintiler oldu.

Ben, tabii, avukatlık mesleğini yürüttüğüm dönemden arkadaşlarımla, sosyal medyadan da hâlâ ilişki içerisinde olduğunuz arkadaşların yazılarını takip ediyorum. Daha geçenlerde gene bu konuda yazışmalar vardı, duruyor mu diye baktım, altında yorumlarla devam etmiş. Bir meslektaşımız şu

şekilde yazmış: UYAP'ta imzaladığım belgeyi gönderirken 'İmza geçerli değil.' diye uyarı alıyorum. Ne yapmam lazım?" diye sormuş. Altında, birisi demiş ki: "Kapat ve aç bilgisayarı." Diğeri "TÜBİTAK kaynaklı bir hata, bizde de mevcut, birkaç kez üst üste deneyin avukat hanım." demiş. O cevap vermiş: "İmzalamayı mı deneyeyim, yoksa göndereyim mi?" demiş. Altında "UYAP şablon Editör Programı'nı güncelleyin. Düzeltmişti benimki, belki senin de öyledir." demiş. "UYAP'a e-devletten giriş yap, hata vermiyor." demiş. "UYAP Editör Programı'nı güncelleyin." demiş. Devamında da başka bir öneri gelmiş: "UYAP editörü güncelle, olmazsa Palma'yı yeniden kur." diye böyle devam eden bir mücadele sürdüğü gözüküyor orada. Ya, avukat mesleğimizin zaten yoğun olur yani sizler de meslek içinden geldiğiniz için... O ortamda düşünün, bir işlem yapmaya çalışıyorsunuz, belki sürekli bir işlem ama giremiyorsunuz, çözmeye çalışıyorsunuz. Bunlarla sık sık sosyal medyada da karşılaşılıyor veya işte avukat gruplarının olduğu şeyler var sosyal medyada, oralarda görüyoruz. Belki biraz daha mesai yapılıp bunlarda daha az sorunlarla karşılaşılması için uğraşılması gerek diye düşünüyorum.

Onun dışında -ben Muğla Milletvekiliyim- özellikle doğa talanlarının yaşandığı bir bölgedeyiz; ülkenin de birçok yerinde maalesef gözüküyor, bu konunun da tabii ki hukuki bir süzgeçten geçmesi gerekli. İşte bu ÇED süreçleri vesaireyle ilgili... En doğal hak olarak bölge halkı yargıya başvuruyor ama bu süreçte de maalesef o kadar yüksek harçlar yargıda önlerine çıkıyor ki bunları karşılanması -bilirki ücretleri olsun- pek mümkün olmuyor, eğer aleyhte gelişirse ödedikleri vekâlet ücreti çok yüksek. Ben bir tanesine hatta kendim de müdahil oldum. Aslında davayı süresinde açmıştık, "Süresinde açmadınız." diye benim şahsıma işte şu kadar para vekâlet ücreti ödemeniz gerek." diye yazı geldi, ödedik ama onu bölge istinaf bozdu mesela, şimdi geri alacağız parayı. Biliyoruz çünkü otuz günlük süre içerisinde açmıştık ama ne hikmetse yerel mahkeme aleyhte karar verdi yani net otuz günlük sürenin öncesinde açıldı. İlk mahkeme dedi ki: "Hayır, otuz gün içinde açmadınız, şu kadar vekâlet ücreti ödeyin." Düşünün, bazen yerel halk, köylü, bölgesine yapılacak olan bir taş ocağıyla ilgili dava açıyor, bu kadar yüksek paraları karşılaması mümkün değil; onlar da istiyor ki yargı sürecinden geçsin. İşte, ÇED'le ilgili karar verilmiş, "ÇED Gerekli Değildir" deniyor. Bunu da biliyorsunuz, 25 hektarlık alan değil, 24,5'sa "ÇED Gerekli Değildir" deniyor. Ama biliyoruz ki 2 tane maden yan yana; 25 hektar, 50 hektarı buluyor. Orada bir çalışma yapılıyor; içme suyu kaynaklarına, doğaya ciddi tahribat veriyor. Dediğim gibi, bunun da yargı sürecinden geçmesi talep ediliyor ama bu yüksek harçlarla veya işte vekâlet ücretiyle bunun yapılması mümkün değil. Ben bir teklif verdim, inşallah, gündeme alınır, bu hususlar dikkate alınır diye düşünüyorum.

Yine konumuzla ilgili olarak, bu dijital ortam gerçekten hayatımızı her anlamda etkiliyor, öyle ki aile hayatını da etkilediği ortamlar oluyor. Bundan daha önceki toplantılarda da bildirmiştim. İşte, psikolojisi çok düzgün olmayan bir kadın arkadaşın birkaç aileyle ilgili yazdığı sosyal medyadaki konu, o ailenin birliğinin sonlanmasına bile sebep olabilir. Şimdi, bu noktada da bazen kimliksiz yazılan bu yazıların tespit edilmesi kısa sürede belki bir şeyleri kurtaracakken çok büyük tahribat oluşturuyor. Bu da işte ne nedir? Savcılığa gittiye konu, Amerika'ya, bizim işte şuraya yazmamız lazım... Bir süreç... Bu da tabii, olayın gecikmesine -az önce söyledim- adaletin geç kalmasına sebep oluyor. Bu konuda, bilmiyorum, belki özel bir çalışma yapılması lazım. Mesela, bunu yine kamuoyunun bildiği Pınar Gültekin davasında da yaşadık. İşte yurtdışına bir soru sorulmasına karar verildi, bu, kararın gecikmesine sebep olacak mesela, burada da böyle bir süreç devam ediyor. Bu konuda da nasıl olabilir bilmiyorum, bu yazışmaların -işte buralarda temsilcilikler açacaklar- hızlanması sağlanabilir. Yargıda bu konuda yani kimin kim olduğu, kimin kullandığının tespitiyle ilgili belki de daha teknik çalışmalar yapılması gerek diye düşünüyorum.

Bu meslekle ilgili onlar bunlar. Tabii ki siz Adalet Bakanı olarak buradasınız. Son günlerde ülkemizde yaşanan adalet sorunlarıyla ilgili -dün de Meclisteki konuşmalarımız sırasında gündeme getirdik- “Yeni sistemin artıları vardır, daha hızlı geliyor.” vesaire dense de yasama organı içerisinde yasamayla ilgili bizler görüşlerimizi bildirirken, toplumda yaşadığımız sıkıntıları orada dile getirirken konunun muhataplarının, yürütme organının temsilcilerinin orada olmaması bana göre çok büyük sorun teşkil ediyor. Gerçekten orada ciddi hazırlıklar yaparak, arkadaşlarımız tüm milletvekili arkadaşlarımız konuları gündeme getiriyor ama konunun muhatabı bakanlığın orada olmamasının konuyu gerçekten daha büyük çıkmaza götürdüğünü ben düşünüyorum; bu, bu sistemin getirdiği büyük zarar... Komisyonlara, teşekkür ediyoruz, gelmişsiniz vakit ayırmışsınız ama bir bütçe görüşmeleri zamanı ve işte bu Komisyona davet edildiğinizde geliyorsunuz, bunun da yürütmenin toplumdan kopmasına sebep olduğunu ben düşünüyorum. Adalet anlamında da bizim tespit ettiğimiz ciddi sorunlar oluyor, gündeme getiriyoruz. Mesela, dün daha birtakım kararlar çıktı yargıda.

Biliyorsunuz, FETÖ örgütü tarafından hazırlandığı, pişirildiği bilinen Balyoz davasıyla ilgili verilen bir Yargıtay kararı var mesela. Bu konudaki değerlendirmelerinizi merak ediyoruz -hâlâ bununla ilgili karar verileceğini-bildiğimiz bir dosya bu; bu konuda Yargıtayın verdiği bir karar var. Yine vicdanları yaralayan Soma davasıyla ilgili verilen bir karar oldu, alt sınırdan verilen bir karar. Yani yapılan hesaplara göre -tam net bilmemekle birlikte- tutuklu bulunan kişinin o infazı çektiği takdirde belirtilen cezadan her vefat eden işçi için altı gün yattığı ortaya çıkıyor. Bu gerçekten vicdanları yaradan bir karar olmuştur. Bu konuda da görüşlerinizi bilmiyorum, ifade etmek isterseniz...

Yine kamu vicdanını, toplumu yaralayan... Bir bakanın bakanlığı yürüttüğü sırada kendi bakanlığına kendi şirketinden işte mal alışverişi, ticaret yapmış olması... Bu konuda son durum nedir? Bir soruşturma açıldı mı? Hukuken baktığımızda gerçekten bir suç söz konusu; görevini, makamını kullanarak bir ticari menfaat elde etmesi. Bir soruşturma var mıdır? Bu konuyu merak ediyorum. Yine dünkü konuşmamda orada da söyledim: Osman Kavala’yla ilgili yürütülen bir soruşturmalar yumağı var. Biliyoruz, bir tahliye söz konusu oldu yani bunlar da bizi, gelinen çağdaş toplum düzeylerini dünyayla entegre olmaya çalıştığımız bir süreçte yaralayan konulardır. Bir kişiyle ilgili tahliye kararı veriliyor, kişi belki tahliye hazırlıklarına başlarken “Dur, bekle.” deniyor, başka soruşturma olduğu gerekçesiyle tekrar tutuklanması... Bunlar gerçekten kabul edilebilir durumlar değil, ki AIHM tarafından da işte Bakanlar Komitesinin verdiği ihlal kararı var. Bunlar bizlere, Türkiye’nin geleceğine, gençlere umutla bakmasına, yatırımcının buraya gelmesine engel durumlardır. Bu konuda durum nedir, bu konuyu merak ediyorum. Onun dışında, haberlere çok fazla erişim engelleri verilmekte. Bu konunun da yine ülkemize zarar verdiğini düşünüyorum, bu konuda görüşlerinizi merak ediyorum. Bunlarla ilgili dijital mecralarla ilgili olduğu için yani mesela, daha önce de örnek vermiştim, Canan Kaftancıoğlu’na takipsizlik kararı veriliyor; bu, haber yapılmıyor, ona erişim engeli verilirken takipsizlik kararının kaldırıldığı haberi, haber yapılabilir. Onunla ilgili herhangi bir erişim engeli... Bu çelişkiler de dediğim gibi, adalet duygusunu yaralayan konular.

Şimdi, bunlar genel olarak...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Burak Vekilim, çok pardon araya gireyim, epey bir zaman oldu, diğer arkadaşlar da söz verelim. Ya, toparlayın ya da 2’inci defa size söz vereyim.

BURAK ERBAY (Muğla) – Yok, toparlayayım.

Teşekkürler Başkanım.

Son olarak da son günlerde yine gündeme gelen ve müdahale edilmesi gerektiği düşünülen, gerekli soruşturmanın açılması gerektiği iddialarla ilgili. Evet, kendisi suç örgütünün içerisinde olduğunu bildiğimiz kişi ancak biliyorsunuz biz işte, CİMER sistemi veyahut da işte imzasız yapılan ihbar

mektupları soruşturmalar açıldığını biliyoruz. Burada da isim, konumlar belirtilerek bazı ciddi iddialar var. O yüzden bu iddialarla ilgili herhangi bir soruşturma açılıp açılmadığı gerçekten kamuoyu merak ediyor, bunlarla ilgili durum nedir? Aydınlatırsanız seviniriz.

Sayın Bakanım, özellikle de ilimi ilgilendiren çok ciddi iddialar var. Muğla turizm, kültür, doğa kenti olarak bilinirken şimdi artık mafya ve mafyatik kelimelerle anılır hâle geldi. Bu, her şeyden öte gerçekten Muğla halkını çok ciddi yaralıyor. İşte, limanlar, oteller, otele tankla girilmesi, limanlara çökülmesi... Bu konuda soruşturmalar başlatılmış mıdır, ne aşamadır? Bir adım ötesinde de bu yapılarda oluşan işte, gayrihukuki konularla elde edilen yapılardaki bürokratların hatta onun ötesi hâkim savcılarının da buralarda konaklatıldığı iddiaları var. Bu konuda acaba bir soruşturma başlattınız mı, bu soruşturmalar ne aşamadır? Yani bunların içinde üst düzey bürokratların da ismi geçmektedir, bu konuda da bilgi verebilirsiniz, açıklama yapabilirsiniz, teşekkür edeceğim.

Sağ olun, var olun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sağ olun Burak Bey.

Şimdi Bahar Hanım’a söz veriyorum.

Buyurun, Bahar Hanım.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, öncelikle hoş geldiniz, sizleri burada görmekten çok mutlu olduk.

Adalet mekanizmasının daha hızlı ve erişilebilir, daha sonuç odaklı, daha kapsamlı, en önemlisi de daha adil olabilmesi adına yapmış olduğunuz çalışmalardan dolayı, bu değişim ve dönüşüm çalışmalarından dolayı başta size ve tüm ekibinize teşekkür etmek istiyorum, çok kıymetli paylaşımlar yaptınız. Biz Ravza Vekille belki, şu an burada bulunan iki mağdur kadın olarak belki çok kişiselleştirmek istemediğimiz ama...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sosyal medya şiddeti.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Evet, nefret söylemi, sosyal medya şiddeti üzerinden biraz bahsetmek istiyorum. İşte, bütün bunların basın özgürlüğü adı altında etiketlenmesi ya da kamuya mal olmuş kişilerin baştan buna hazır olmuş olması gerekir gibi bir normal tanım içerisinde alınmasına hepimizin itirazı olmalı diye düşünüyorum. Bunun siyasi bir tarafı yok çünkü özgürlük böyle bir şey değil, böyle bir şey de olmamalı.

Bu erişim yasağıyla ilgili, süreç içerisinde ben de şunu öğrendim: Yapılan haber baştan sonra yanlış, ispatlanmış bu anlamda hukuki süreç devam etmekte, erişim yasağı getirilmiş -çok teknik olarak belki anlatamayacağım- ama sayfa uzantısındaki o “Http” uzantısındaki birkaç harfin eklenmesiyle birlikte yurt dışı menşeli bir habermiş gibi yayınlandığında, aynı haberi tıklayıp tekrar görebiliyorsunuz. Oysaki hani, bize yapılan hakaretler -burada hepimiz için geçerli- nefret söylemi ve iftiraların etki alanı sokakta birinin birine yaptığından çok daha geniş. Dolayısıyla, yarın öbür gün işte, çocuklarınızın, ailenizin bir tıkla erişebileceği, belki, açıklama durumunda bile kalamayacağınız bir zaman dilimine kadar uzayabilecek bir süreç. Bununla ilgili neler yapılabilir?

Bir de kadına karşı şiddetle mücadeledeki uygulamalardan bahsettiniz. Ben bu konuda ne kadar gayretli olduğunuzu ve yaptığınız çalışmaların sonuç odaklı olduğunu biliyorum. Arkamızda 6284 gibi, daha gibi bir kanun var, çok önemli, devrim niteliğinde bir kanun yaptık. Önlenmesi noktasında, işte, asayişten, hukuk sürecine kadar yapılmış olan birçok uygulamalar var. Burada bahsetmiş olduğunuz hani, kolluk kuvvetlerine sistem üzerinden anlık olarak bildirilen, kişinin daha önceki sabıkalı, vesaire

kısmı üzerinden acaba sabıkası olmayan ama bir kadın tarafından şikâyetle konu edilen kişinin de hani, bu sistem üzerinden anında düşmesi, tekrar şikâyet ettiğinde orada görülmesi ve yaptırımların ona göre farklılaştırılması, daha güçlendirilmesi konusunda da bir çalışma yapılabilir mi diye şimdi düşündüm.

Ben tekrar teşekkür ediyorum Sayın Bakanım, inşallah, bundan sonraki süreçte, başlangıçta söylemiş olduğunuz gibi, bu mekanizmanın zamanla doğacak ihtiyaçları, daha hızlı bir şekilde karşılayabilecek bu altyapıyla birlikte, devamlılığının sağlanması dileğiyle, tekrar aramıza hoş geldiniz, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bahar Vekilim, çok teşekkür ederim, çok önemli noktaları.

Şimdi söz talep eden son 2 vekilimiz var. 1’si Tuncay Özkan. Şükrü Hocam da talep 4 oldu. Ahmet Büyükgümüş, Mustafa Canbey ve Şükrü Erdoğdu vekillerim. Sizden ricam şu: Bizim Komisyonumuz biliyorsunuz, böyle gerçekten çok büyük bir toleransla çalışmalarını yürütüyor. Yani sorular kısa olursa, şöyle anlaşılmasın lütfen -Tuncay Hocam, siz tabii, tecrübelisiniz- ya, sıra bize geldi ses hakkımıza mâni... Asla öyle bir şey olmaz, yapmayacağımı biliyorsunuz ama kısa sorular sorarak yani dijital mecralarla ilgili olursa mutlu olurum. Tabii ki Bakan Bey, pek çok konuya açıklık getirecektir.

Teşekkür ederim.

Tuncay Hocam, söz sizin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Teşekkür ederim.

Ben de verdiğiniz bilgilerin özellikle teknoloji tarafını, gelişme tarafını bir tarafa bırakarak adalet konusundaki duygu ve düşünceleriniz için teşekkür ederim. Uygulamada da bunları görmek Türkiye’yi gerçekten çok daha başka yerlere götürecektir.

Düşman ceza hukukuna karşı olmanız çok önemli. Sizden önceki bazı Adalet Bakanlarımız düşman ceza hukukuna tabiidiler. Uygulamada da bunun ortadan kaldırılmasını, yargılamalar sırasında talep etmekteyiz. Özellikle İçişleri Bakanlığının düşman ceza hukukunu uygulamasını teşvik edici yöndeki açıklamaları ve uygulamaları konusunda da Adalet Bakanlığını görevle davet ediyoruz.

Ayrıca, insan odaklı bakış açımız çok kıymetli. Adaletin, yargılanma ve ceza tevkifevleri konusunda bunun hâkim olması çok değerlidir. Ben ceza süre aşımından tahliye olmuş bir “Ergenekon” tutuklusuydum. Karar verme süreci beş yılı aştığı için buna bağlı olarak tahliye oldum. Cezaevi süreçlerini yaşayarak gördüm. Koyduğunuz kamera şiddeti azaltmıyor, artırıyor. Doktora çıkartmama uygulaması, hastalığı yaygınlaştırıyor. Önemli olan şey, bir yerlere kamera koyup ya da bir yerlere buton koymak değil, uygulamayı netleştirmek. Eğer siz kalp krizi geçiren hastaya yarım saatte ulaşırsanız hasta ölüyor zaten. Ya da Kaşif Kozinoğlu örneğinde olduğu gibi, bir viyadüğün altında, hastaneye götürmek yerine başka bir ambulansın gelmesini beklerseniz hasta ölüyor zaten. Düğmeye basıldıktan sonra üç dakika içerisinde, tutuklu bulunan insanı dövmeye, sövmeye yetişen gardiyan eğer hastaneye götürmek için yarım saatte ulaşamıyorsa o zaman orada sorun var demektir. Buton çare değildir, buton, bir başlangıçtır. Ondan sonraki süreci, eğitim ve denetim yerine getirir diye umuyorum.

Uzaktan e-doktor uygulaması, umut ederim, pratikten kopmaz çünkü pratikten koptuğu andan itibaren cezaevleri açısından korkunç bir şey başlar. Kimseyi ideolojisiyle -insan odaklı bakış açınız nedeniyle kutlamıştım- Cezaevinde, sağlık noktasında Fetullah Gülen’in talimatıyla “katakulli” gatakulli” falan filan diyerek yapılan uygulamalar sırasında, Ergenekon davalarında, cezaevinden doktor sürecine gidemediği için 23 kişi hayatını kaybetti.

Süreçlerin takibi ve devamı -şahsileştirmek istemiyorum sadece örnekler bazında olaya bakmak istiyorum- önemli olan, teknolojiyi getirip koymak değil, kadında da önemli olan şey, düğmeye bastığı anda mağdurun Emniyete ulaşması değil, ya da adli makama ulaşması değil, önemli olan şey, gerçekten

adaletin veya güvenlik kuvvetinin mağdura ulaşması ya da mağdura ulaştıktan sonra, şöyle bir bakış açısı, “Ya git kocanla barış, git karınla barış, git o çocuğu ıslah et.” Yani bunlar bir bakış açısı değil. Bunun için insanı eğitmek, insan odaklı bakış açısının temeli olmalıdır. Çeşitli eğitim seviyelerinden geliyoruz, duygularımız var, ailemizin gelenekleri var. Bunlardan koparak olaya bakmak, bu bakış açısını sağlamak bence önemli bir şey.

Süre aşımı uygulaması çok önemli. Beş yıl ceza aşımını karar vermede geçtiği için tahliye oldum, sonra beraat belgemi aldım, ilamsız, yani temyizsiz beraat belgemi aldım. Dijital belgelerdeki oynamaların tamamının bire bir tanıyım. Yani benimle ilgili belge, benimle hiç alakası olmayan bir başka insanın ofisinden çıktı. Kanal D santralinin dinlemeleri. O dinlemeler içerisinde MİT Müsteşarıyla konuşmam var, Adalet Bakanıyla konuşmam var -bir gazeteci olarak herkesle- valiyle konuşmam var, emniyet müdürüyle konuşmam var, başsavcıyla konuşmam var, var, var ama onları kesip birleştirerek sanki yeni bir şeymiş gibi getirip sunmaları var. Benim bilgisayarımın değil ama hiç benim konularıyla alakası olmayan eşimin bilgisayarından çıkabiliyor bazı şeyler ve onları hiç görmemiş oluyorum, hiç bilmemiş oluyorum. Bunlar “temel belge” olarak adlandırılabilir. Bütün bu süreçlerin netleştirilebilmesi için gerçekten dijital yetkinlik ve yasa da belirtilen uygulamalarla dijital materyalin alınması çok kıymetli. Yani kopyalama, kopyalama sırasında uygulanacak aşamalar. Bunlar bir şablon hâlinde uygulamaya konulmalı ki geçmişten yaşadığımız acılardan bir ders çıkartabilelim.

Burada, özellikle, aleniyet noktasında, Adalet Bakanlığının belki de bir televizyon sitesi olmalı, bir televizyon sistematığı olmalı. Yani Amerika’da bu başladı. Bazı uygulamalarda yargıç vicdanının büyüklüğünü ve devletin ulvililiğini göstermek için -yargıçlar çok olgun ve yaşlı yargıçlar- örneğin karşısına gelen kişiye “Sen neden o ekmeği çaldın?” diye soruyor -geçen gün Facebook’ta izledim, Illinois’deydi galiba yanlış hatırlamıyorsam- Frank isimli -soy ismini hatırlayamadım şimdi- bir yargıç. Yargılama sırasında -Afrika kökenli Amerikalı bir çocuk ekmeğe çalmış- “Niye ekmeği çaldın?” diyor, “Açtım.” diyor. Yanında 2 tane de şekerleme almış. Bunlarla birlikte yargılamanın sonucunda şöyle yaptı yargıç: “Bu salonda bulunan herkes 10 dolar getirecek ve bu parayı ortaya koyacak, ben dâhil. Bu 10 dolar gelene kadar buradan hiç kimsenin çıkmasına izin vermiyorum bu salondan.” dedi. Herkes 10 dolar katkı yaptı. İlgili marketin sahibi geldi, ona bu para teslim edildikten sonra ilgili marketin sahibine “bir yurttasın aç bırakılamayacağı gereği”nden hareketle ceza verildi, para cezası verildi şikâyeti nedeniyle ve Amerikan Adalet Bakanlığının, Amerikan ilgili makamlarına “yurttaşların aç bırakılamayacağına” dair bir anayasa hükmünü hatırlatması ve yerine getirilmesi için de uyarmasına karar verildi. Şimdi, bu bir yargılama, duruşma salonu -siz de görebilirsiniz, Frank Caprio galiba, yargıcın soyadı da Caprio galiba- Amerikan Adalet Bakanlığı bu duruşmaları canlı yayınlıyor ve insanlar bunu izliyorlar.

Aleniyet şöyle gerekli: Bir gizli tanık geldiğini düşünün ve aleni olmayan bir duruşma düşünün, inanamazsınız yaşayacağınız şeylere. Siyaset falan değil, Allah kimseye göstermesin, Allah hiç kimseye göstermesin. Sizi tanımıyor ama yargıcın baskısıyla “Ha, tanıyorum ben onu.” demeye başlıyor ve sonrası bir felaket. Şimdi, bütün bu süreçleri belki de teknolojinin bize sağladığı bir üstünlükle daha aleni hâle getirerek millet adına karar veren Bakanlığın milletle paylaşması daha uygun olabilir diye düşünüyorum. Adil karar vermek, makul sürede karar vermek, bir “adalet TV” bu anlamda çok etkili olabilir. Bazı mahkemelerde bu, uygulama süreleri içerisinde gerçekleşebilir.

Adil karar vermek ve makul sürelerle karar verebilmenin 2 tane engeli var. Bunlardan bir tanesi ideolojik körlük; yargıç ve savcılarımızın üstüne vâkıf olan. Kendimden bir örnek vereceğim -duruşma tutanaklarına kolaylıkla ulaşabilir ve beni yalanlayabilirsiniz, ben de size sunarım- bir yıl altı ay sonra duruşmaya çıktım. İddianame hazırlandı. İddianameyi okudum, 10.700 sayfalık bir iddianame, 1’inci

sayfasından son sayfasına kadar adım var ama katıldığım herhangi bir eylemli, fiili saldırı yok. Suçumun bana söylenmesi için 13 dilekçe verdim. Mahkeme başkanı bir duruşma sırasında, çok ısrarım üzerine, savcılığa suçumun iddianamenin hangi sayfasında yazılı olarak bulunduğu bana bildirilmesi konusunda görev verdi. Duruşmaya çıktım, bana bildirilmediği için savunma yapamayacağımı söylediler. “Benim suçumun hukuki, fiili, eylemli delilleri neresinde bu iddianamenin?” dedim. Bunun üzerine savcı Mehmet Ali Pekgüzel -şu anda FETÖ’den yatıyor içeride, Allah ona da yardım etsin- dedi ki “Sanık Ahmet Tuncay Özkan... Sen söyle Yargıç Bey, davayı sen kabul ettin.” Yargıçla çatışma çıkınca duruşmaya ara verdiler, üç buçuk saat sonra salona tekrar girildi, ben yine yerime davet edildim. “Buyurun Savcı Bey.” dedi. Savcı Bey şöyle dedi: “Sanık Ahmet Tuncay Özkan’a suçunun söylenmesi ihsasıy olacağından sanığa suçunun söylenmemesine ancak, sanık suçunu en iyi kendisi bildiği ilkesinden hareketle sanık burada suçunu ikrar ederse mahkemenin bundan yararlanacağına...”

Şimdi, aleniyet hükmünü ortadan kaldırdığınızda, inanın, bu yargılama sadece bir tiyatroya dönüşür. Aleniyet hükmü varken duruşmada yüzlerce seyirci, onlarca kamera varken yaşanan bir durum bu. Bu “teknoloji” dediğimiz şey bir yandan özgürleştirir, demokratikleştirirken bir yandan da bizi körleştirmesin. Yani bu aleniyet hükmünü aman ortadan kaldırmayalım çünkü bu hüküm ortadan kalktığında yaşayacağımız şeylerin bir karşılığı yoktur. Yani 500’lü yıllarda, 600’lü yıllarda yargılamada bile bir kişiye “Sen şeytansın, sen şu suçu işledin.” denir, “Suçunu en iyi sen biliyorsun, anlat da bundan yararlanalım.” denilemez. Burada yargılama ortadan kalkar, bu aleni olmadığı zaman süreç başka türlü çalışır. Ben, sizin hiç beğenmediğiniz hatta milletin nefret ettiği... Bir gün “Ben idam cezasına karşıyım.” dediğimde, gazeteci olarak bir konferansta, oradan kalkan birisi “Senin kız çocuğun var, değil mi?” dedi, “Evet.” dedim. “Senin kız çocuğuna tecavüz ederler, paramparça ederlerse ne yaparsın?” “Öldürürüm.” dedim ama işte orada devlet, orada adalet mekanizması devreye girecek, benim duygularıma gem vuracak, o insanın alması gereken cezayı belirleyecek, onu benden koruyacak. Peki, devlet suç işlemek konusunda bir organize örgüte dönmüşse onu kim durduracak? Devleti durduracak mekanizma neresi? O zaman millet durduracak. Yani tuz koktuysa gidilecek yer millettir. Hukukun kokuştığı yerde hukuktan başka çare var mıdır? Hukukun üstünlüğünü savunmaktan başka çare var mıdır? Bugün millet “adalet” diye, tıpkı yağmur duasına çıkar gibi adalet duasına çıkıyor. Ben dua ediyorum her gün yatarken “Allah’ım adaletten mahrum bırakma Ya Rabb’im.” diye. Şimdi sizden rica ediyorum; 1) Kamuoyunu işgal eden dijital konular olmak üzere, suçlar olmak üzere, sosyal medyadaki açıklamalar olmak üzere bu konuda toplumun adalet beklentisini ortadan kaldıracak ne tür çalışmalar yapılmıştır? Savcılarınız hangi aşamadadırlar?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir şey söyleyeceğim, siz tecrübelisiniz. Ricam, toparlayarak...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir dakika içinde bitiriyorum.

Savcılarımız hangi noktada hangi harekete geçmişlerdir? Örneğin, İçişleri Bakanının, Sezgin Baran Korkmaz’ı çağırıp “Yurt dışına çık.” dediği iddiası, hangi savcılık tarafından soruşturulmaktadır? Yürütmeye tuz koktuysa hukuk ilacıdır. Hukukun içinde bir hastalık ortaya çıkmışsa hukuk ilacıdır. Peki, ilaç hangi aşamalarda devreye girmiştir? İçişleri Bakanlığıyla ilgili iddiaları kim soruşturmaktadır ya da bir yeraltı dünyası örgüt liderinin ifşalarını -bakın, ifşa diyorum- soruşturan savcılıklarımız hangileridir? Bu savcılıklarımız hazırlıklarını -elbette ki gizli yaparlar ama- ne zaman tamamlayacaklardır? Makul süre bunlar için ne zamandır?

Bir de şunu öğrenmek istiyorum: Ben sıradan bir yurttaş olarak adalet duygumu yerine getirecek açıklamaları ne zaman duyacağım? Bakın, “kararları” demiyorum. “İçişleri Bakanlığı hakkında, İçişleri Bakanı hakkında, İçişleri Bakanının iddiaları hakkında şu soruşturmalar açılmıştır, adalet bu konuda devreye girmiştir.” “Sedat Peker’in iddiaları konusunda şu soruşturmalar açılmıştır, adalet devreye girmiştir.”

Bir de; benim annem, hanımefendiler gibi siyasetle çok ilgili bir kadın değil, hatta benim siyaset yapmama da karşı çıkıyor, istemiyor ilk günden itibaren ama benim anneme küfredme özgürlüğü kim tarafından bu kişilere verilmiştir? Neden adli makamlar “Senin annene küfredilebilir.” diye karar vermektedirler? Bunu size çeşitlendirebilirim, örneklendirebilirim, yüzlerce örneğini size sunabilirim ama annelerimizi kim koruyacak? Adalet korumayacaksa ben annemi korurum ama buna izin vermeyin. Adalet, layık olanı layık olduğu yere koymak; adaletsizlik, layık olan bir şeyi alıp başka bir yere koymak olduğuna göre adaletimizi kim koruyacaktır?

Saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Teşekkür ederiz Tuncay Hocam.

Şimdi, Ahmet Büyükgümüş sonra Mustafa Canbey, İbrahim Bey sonra da Şükrü Bey’le bitireceğiz.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) - Sayın Bakanım, Kıymetli Başkanımız, değerli milletvekili arkadaşlarımız; ben de her birinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Sayın Bakanımıza gerçekten çok teşekkür ediyorum. Adalet Bakanlığının yürüttüğü hizmetlerle ilgili dijital dönüşümü ortaya koyan kapsamlı, bütüncül fotoğrafı gördüğümüz bir sunum oldu ve bunun üzerinden hep birlikte değerlendirmelerimizi, görüşlerimizi ifade ediyoruz.

Önce, benim üzerinde durmak istediğim 3 başlık var. Şimdi, çalışmalarını çok beğendiğim bir Fransız sosyolog var, Louis Althusser ismi. Bunun “üstyapı, altyapı” diye bir toplumsal analizi var. Toplumsal kurumlarını bazılarını altyapı kurumları, bazılarını üstyapı kurumları olarak sınıflandırıyor. Bu, adalet hizmetini, hukukun işleyişini, bu kültürü de bir üstyapı kurumu olarak konumlandırıyor. Tabii, ülkelerin tarihleri var, yaşadıkları tecrübeler var, siyaseti var, ekonomik ilişkileri var, adetleri var bazıları yazılı bunların, bazıları değil. Bir sürü bir şeyin adalet mekanizması yansımaları şeklinde gerçekleşiyor. Yani ben kendim aklettiğimden beri bununla ilgili sürekli ülkemizde tartışmalar, konuşmalar oluyor. Bunların ben demokratik kültür içerisinde kaldığım müddetçe hangi görüşten, ne sertlikle ifade edilirse edilsin çok yararlı, ülkemizin gelişimi adına uzun vadede baktığımızda çok önemli olduğunu düşünüyorum. Yani şöyle, çocukluk yıllarından itibaren bir düşünüyorum: Yargıtay üyelerine brifingler verildiği, ülkede inançlarından dolayı insanların baskılandığı... Yine çocukluk yıllarımdan hatırlıyorum; sırf Millî Gençlik Vakfına, bunların aktivitelerine devam ettiğimiz için küçük çocuklar olarak bile böyle illegal bir şekilde baskı altında hissettiğimiz, okuduğumuz işte Kur-an kurslarına çok değişik şekillerde baskıların yapıldığı günler geçirdik. Tabii, bu benim ait olduğum duygu dünyasından, benim ait olduğum fıkri dünyadan; benim ait olmadığım yerlerden de insanların belirli bu tecrübeleri yaşadıklarını, eskiden bunların daha yoğun olduğunu okuyarak, dinleyerek, tecrübe ederek işittim.

Ama tüm bunların ötesinde Sayın Bakanımızın bir açıklaması var, bunun çok değerli olduğuna inanıyorum. Bir konuşmasında Sayın Bakanımız “Adalet yerini bulsun, isterse kıyamet kopsun.” dedi. Bu çok ana bir ilke. Şimdi, burada değişik siyasi partilerden, hem dijital mecralar üzerine hem Türkiye’nin değişik alanlarında tecrübesi olan isimler olarak varız ve hepimiz bazı sorunlardan bahsediyoruz. Ama bence üzerinde durmamız gereken ana ilke, burası. Yani bazen yargının verdiği kararlar hoşumuza gitmeyebilir, benim duygu dünyama sığmayabilir ama bunu olgunlukla karşılayıp hâkimleri, yargı sistemini önce biz siyasetçilerin, kamunun önünde olan kişilerin hedef almaması, bu

kararlardan duyduğumuz hoşnutsuzlukları demokratik kültürün sınırlarını zorlayarak ifade etmememiz lazım. O yüzden bu ana ilkeyi Sayın Bakanım sahiplendiğimi, desteklediğimi bir kez de bu toplantıda ifade etmek istiyorum.

Bir, sizin sunumunuzla ilgili olarak da Bakanlığınızda yapay zekâyla ilgili bir ihtisas birimi oluşturduğunuzdan bahsettiğiniz. Ben bunun çok değerli olduğunu düşünüyorum. Aynı zamanda Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi üyesi bir arkadaşınız olarak da orada hukuki anlamda yürütülen çalışmaları... Çünkü hayatın çok değişik noktasında veri toplayan, bu verileri “Big Data” dediğimiz büyük veriyle analiz eden, insanların tercihlerini bu anlamda yönlendiren, analiz eden çok değişik platformların oluştuğunu görüyoruz. İşte sürücüsüz araçlardan tutun da bu konuların, bu yapay zekânın yargı mekanizmasına işlediği gelecekte ama yakın gelecekte çok önemli süreçleri sadece ülkemizde değil, insanlık olarak tecrübe edeceğiz. Burada hem değerli Komisyonumuza hem Bakanımıza ben bir öneride bulunmak istiyorum. Yani bizim burada oluşturacağımız alt komisyonlardan birinin yapay zekâyla ilgili olacağını konuştuk, önümüzdeki toplantılarda da bunu değerlendireceğiz. Ama burada özellikle pratikle yasama arasında bu konudaki mevzuatın oluşumu, uluslararası boyutu, pratikte uygulayıcılar bakımından bunun nasıl algılanacağı, tüm bunları etrafıca çalıştığımız yani bu birimle bizim Komisyonumuz arasında aktif bir iş birliğinin olacağı bir çalışmanın çok isabetli olacağını, belki yakın vadede değil ama orta vadede hukuk mekanizmamızın, dijital mecralarla ilgili olan hukukun çok daha sağlıklı bir zeminde gelişeceği bir ekosistemi hep birlikte oluşturabiliriz diye düşünüyorum.

İkinci bir nokta, Sayın Bakanım, hedef süre uygulaması -zaten siz de konuşmanızda bahsettiğiniz- milletimizin yargıdan beklentisinin 2 önemli boyutundan birini teşkil ediyor ama en önemlisi de öngörülebilirliği artırıyor ve bu sistemin çalışmalarının Adalet Bakanlığı tarafından gelişiminin dünyayla da çok etkin bir şekilde ben paylaşılması gerektiğini düşünüyorum. Türkiye’deki yatırım ortamının iyileştirilmesinden, Türkiye’nin uluslararası toplum tarafından algılanmasını zemin teşkil edecek çok önemli bir kamu diplomasisinin de ben bu çalışmanın ve bu çalışmanın dinamik boyutlarının evrildiği yerler itibarıyla tüm dünyayla paylaşılması bakımından önemli olduğunu düşünüyorum. Bugün biz bile konuya ilgili kişiler olarak çok değişik boyutları öğrendik ama sizin konuşmanızdan anladığım bu bir organizma gibi sürekli canlı, sürekli kendini güncelleyen, yasama ayağıyla, yürütme ayağıyla, yargı ayağıyla tüm bu boyutlardaki verileri baz alarak kendini güncelleyen bir yapı. Bunu ben tüm dünyayla sürekli bir şekilde bir iletişimle de paylaşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Bugün katkılarınızdan dolayı sizlere ve değerli Komisyon üyelerimize de çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Teşekkürler Ahmet Vekilim.

Şimdi, söz Şükrü Erdiñç Vekilimde...

Buyurun Şükrü Hocam.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİÑÇ (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, şahsınızda size ve ekibinize teşekkür ediyoruz, güzel bir sunumdu. Burada, bu sunumdan benim en başta çıkardığım şey aslında bütün vatandaşlarımızın yargıya erişim konusundaki kolaylığı oldu. Çünkü geçmiş dönemde bir hukukçu milletvekili olarak, hem mesleği icra etmiş hem hukukun içerisinde uzun yıllar zaman geçirmiş birisi olarak yaşadığımız birçok sıkıntıları bugün yaşamadan hukukun daha işler hâle gelmesi, yargının daha hızlı hareket ediyor olabilmesi gerçekten önemli. Burada bizim geçmiş dönemde mesleği yaparken -ben 2002 yılında başladım mesleğe- tam da “mesleğin ilk” dediğimiz yıllarında bu dijital dönüşüme geçmenin son aşamalarıydı aslında. Biz son şeylerini yaşadık. Özellikle daktiloların kullanıldığı, bilgisayarların çoğunun olmadığı, adliyeye duruşma salonlarında, icra dairelerinde veya kalemlerde bire bir işleri “elden takip” dediğimiz sistemde

yürüttüğümüz, bazen zamanı çok fazla verimli kullanamadığımız dönemleri ve akabinde de o geçmiş dönemde dijitalleşmeye geçen süreci de yaşayıp daha sonra milletvekili olmuş bir kardeşiniz olarak bu süreçleri bire bir yaşadım, bu süreçlerin içerisinde geçtim. Geldiğimiz nokta inanın -belki siz de bahsettiniz almış olduğunuz ödüllerden de açık açık görülmekte- dünyada örnek gösterilecek bir uygulama. İnşallah bu uygulama içerisinde yapmayı düşündüğünüz ve pilot uygulama olarak hayata geçirdiğiniz e-duruşma olsun, diğer hususlar olsun, yapay zekâlar olsun, birçok mesele önümüzdeki dönemde yargıdaki erişimi daha da ileriye taşıyacak, vatandaşımızı ve hukukçuları daha rahat ettirebilecek bir yapıya dönüşeceğine inanıyorum, ki siz de bahsettiniz, bizim meslektaşların en büyük problemlerinden birisi şehir dışında bir duruşma aldığı anda, sıkıntısı gittiğinde hâkimi bulamaması, izinde olması, hasta olması gibi sebeplerle o günün veya bir iki günün boşa geçmiş olması, zamanını kaybetmesi, bunlar önemli şeyler.

Bu dijital dönüşümle ilgili özellikle pandemi sürecindeki bazı hususlar avukat meslektaşlarımız tarafından dile getirildi, ben onu sizlere iletmek istiyorum. Özellikle icra daireleriyle ilgili yaptığınız bir uygulama var, belki hâlâ devam ediyor, arkadaşlarımız bize ilettiler. Talep, dosyaya talep iletmeye süresi beşer dakikayla sınırlandırılmış durumda yani bir talep açıyorsunuz, beş dakika bekleyeceksiniz ikinci talebi açabilmek için, bu da biraz sıkıntıya sokuyor. Pandemi sürecinde kapalı olan dönemlerde dosya talep birikmesi olmaması adına getirilmiş bir düzenlemeydi ama hâlâ devam ediyor. Yani bir talepte bulunuyorsunuz, ikinci bir talepte bulunmak için beş dakika beklemeniz gerekiyor, yani bu da hani hedef koyduğumuz dijital dönüşüm için doğru olmayan bir uygulama. Artı burada bir şey daha var: O beş dakikalık süre bittikten sonra sistem kapatıyor kendini, yeniden girmek, sistemden düşme söz konusu oluyor. Böyle bir zaman kaybı söz konusu. Bu meslektaşlarımızın iletmediği bir husustu, sizlere iletmiş olayım.

Tabii, yargıda dijital dönüşüm yanında yargıdaki özellikle organize yapıların da ortadan kaldırılması olması hukuk anlamında, adalet anlamında özellikle dile getirdiğimiz adaletin tesisi ve makul sürede tesisi açısından çok önemli bir husus. Hem muhalefet partisi hem iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımızdan spesifik olarak bazı hususlarda yaşadıklarıyla ilgili, yargıyla ilgili şeyleri dinledik. İki tarafın da hoşlanmadığı hususlar, kararların çıktığını gördük. Tabii, özellikle FETÖ yargısının yargı içerisinde temizlenmesi gerçekten bizim adalet camiasına teşekkür etmemiz gereken en önemli husus. Geçmiş dönemde sadece bir cemaat yapılanması eliyle yargıda verilen kararların bugün olmaması olması, bugün onların artık görülmemiş olması yargı açısından çok önemli husus. Burada bununla birlikte özellikle siyasetçilerin ve sizin de çok fazla karşılaştığınız bir mesele var: Bizim sürekli olarak devam eden yargılarla ilgili konunun içerisine çekilme durumu. Yani bildiğimiz gibi Anayasa'nın bir amir hükmü var, yargı Türk milleti adına karar verir ve bu kararı verirken de karar metnini gören arkadaşlarımız muhakkak görmüştür, hemen sağ üst köşede "Türk Milleti adına" diye de ibare konulur oraya. Bu kararı verirken yargıçlarımızın, doğru veren, yanlış veren, beğendiğimiz, beğenmediğimiz muhakkak kararlar olacaktır, bu kararlara karşı yerel mahkemenin verdiği kararlara üst mahkemelerde ve en son aşamada da bireysel başvuruyla Anayasa Mahkemesinde yapacağımız başvurular vardır. Hem Anayasa Mahkemesi hem yerel mahkemelerin verdiği, bizlerin de hoşumuza gitmeyen birçok karar vardır. Bizim hoşumuza gitmedi diye o kararların sağlıksız olduğunu düşünenin de doğru olmadığı kanaatindeyim. Özellikle devam eden yargılamalarla ilgili bir ihsasırey belirtmek şeklinde değil de bunlarla ilgili bir açıklama yapmak, aslında o yargılamaları farklı bir boyuta taşıyabileceği kanaatindeyim. Sizlere muhakkak surette en fazla gelen sorularda, devam eden yargılamalarla ilgilidir. Bu husustaki görüşünüzü de merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şükrü Vekilim, çok teşekkür ederiz.

Şimdi, Mustafa Canbey vekilimde. Son söz talep eden de İbrahim Bey, ona birazdan vereceğim.

Buyurun Mustafa hocam, kısa olmasını rica ediyorum. Sayın Bakanımız tam üç saattir burada.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Eyvallah, ben uzatmayacağım zaten.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz, teşekkür ediyorum ben de sunumunuz için. Benim tabii, sunumunuzun hepsini izleme imkânım olmadı, bir hastane randevum vardı, o yüzden geciktim, kusura bakmayın.

Sizin özellikle dijital konularla olan ilginizi zaten biliyoruz, bir çabanız var geldiğiniz günden beri, bu konuda katkı sunmaya çalışıyorsunuz, bunun için ayrıca teşekkür ediyorum.

Ben kısa bir soruyla sözlerimi tamamlamak istiyorum. Şimdi, bu özellikle duyuru ve ilanların yayınlanmasıyla ilgili de sizin bir çalışmanız vardı, daha önce de bayağı bir mesafe katedildi, biliyorum. Onun son durumuyla ilgili bir bilgi alabilir miyiz diye soru yönelteceğim.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz.

Şimdi, İbrahim Ethem Sedef vekilimde söz.

Buyurun.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim, değerli Bakanlık bürokratlarımız ve Meclis çalışanlarımız, Komisyon çalışanlarımız; hepinize hayırlı günler diliyorum.

Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum, Dijital Mecralar Komisyonuna vakit ayırarak bugün burada bizleri güzel sunumunuzla bilgilendirdiğiniz için. Faydalı da bir sunum olduğuna inanıyorum. En azından Adalet Bakanlığımızın da dijital dönüşüm üzerine ne kadar güzel çalışmalar yaptığını buradan biz de tekrar dinlemiş olduk sizin sayenizde. UYAP, E-Mobil, E-Duruşma gibi bu güzel uygulamaların da hem vatandaşlarımızın hem meslek sahipleri, avukatlarımızın ve meslek sahiplerinin de daha faydalı bir şekilde yararlanmasına, kolay erişimlerine vesile olduğunu düşünüyorum. Bununla birlikte tabii, insanımız kolay erişecek ama bir cümleniz vardı işte sanal hayatta, gerçek hayatta nasıl bir suç unsuruysa işlenen bir suç, sanal hayatta da aynı bakmamız gerektiği, aynı bu ölçüde de bütün konuşulan konuların da aslında bu cümleyle eş değer olduğuna ben inanıyorum ve sosyal medyanın mesela suç aracı olarak kullanılmasının da önüne geçmemiz gerekiyor. Bunun için yurt dışından kaynaklı hesapların erişiminde biraz zaman alıyor, ulaşamıyoruz. Bununla ilgili diğer devletlerin adalet bakanlıklarıyla böyle bir ortak çalışma sürdürüyor musunuz veya bunun önüne geçmek için başka bir çalışmanız var mı? Onu da sormak istiyorum.

Ayrıca bu bahis siteleri ve üzerinden kumar oynanan konularla ilgili daha caydırıcı bir adalet kavramıyla işlenen suçlara verilecek cezaların belirlenmesiyle ilgili bir yine çocuklarımızın da bu işe acaba bulaşır mı endişesini de her birimiz taşıyoruz, bahis siteleri üzerinden oynanan kumarın da kontrolünü bütün ülke olarak, bütün bakanlıklar olarak da özellikle de Adalet Bakanlığımızın da neler yaptığını veya düşündüğünü merak ediyorum.

Ayrıca, kadına ve çocuğa karşı işlenen suçlarda, hem dijital hem de normal hayatta cezaların daha da artırılarak özellikle ve terör de bunun içine dâhil, bunun önüne geçmek için de cezaların artırılacağı çalışmalar var mıdır?

Teşekkür ediyorum tekrar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkürler İbrahim Vekilim.

Sayın Bakanım, siz soruları toplu olarak aldınız. Ben tüm milletvekillerime katkıları, değerlendirmeleri ve soruları için teşekkür ediyorum. Gerçekten çok beğendiğimiz, çok başarılı bir sunum oldu. Yani sizin hümanist yaklaşımınız, gerçek bir adaletin tecellisi için yaptığınız yorumların ben çok çok önemli olduğunu düşünüyorum. Sizin değerlendirmenizden sonra -Değerli Bakanım- ben şuna gerçekten yürekten inandım: Türkiye’de, Ankara’da hâkimler var, Türkiye’de ve Ankara’da hukuk var, bunu biliyorduk ama bunu bir kez daha görmüş olmak önemliydi.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun, söz sizde.

ADALET BAKANİ ABDULHAMİT GÜL – Çok teşekkür ediyorum ben de Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım.

Şimdi, bazı konular mükerrer ve ortak olduğu için genel ifade edeceğim veya burada cevaplanmamış farklı bir konu varsa arkadaşlarımız not aldı, yazılı olarak da Komisyon Başkanımıza ayrıca iletirim, onu peşinen söyleyeyim.

Şimdi, çok önemli tespitler yapıldı, istifade edeceğimiz, ettiğimiz fikirler, görüşler, eleştiriler ifade edildi. Bunlardan yakın bir şekilde, ciddi bir şekilde istifade edeceğiz.

Hukukun üstünlüğüne ilişkin vurgu yapıldı. Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi Anayasa’nın 2’nci maddesi Türkiye’nin bir hukuk devleti olduğunu ifade etmekte ve devletin temel nitelikleri arasında saymaktadır ve buna yönelik bizim hem kanunlar hem diğer mevzuat hem de imzaladığımız uluslararası sözleşmeler hep bunu amaçlıyor. Türkiye, içe kapalı bir devlet değil; uluslararası hukukun evrensel ilkeleriyle de yol yürüten, bu anlamda yüzünü evrensel değerlere de açmış bir hukuk devletidir.

Cumhurbaşkanımız liderliğindeki AK PARTİ hükümetlerinin tüm dönemlerindeki yaklaşımımız da reformlara dönük yaklaşımlardır, hukukun üstünlüğüdür. Burada, 2002’den beri, mevzuatı daha da güçlendirme anlamında adımlarımızı hep attık; yine, atmaya devam edeceğiz. Sosyal değişim oldukça yasal değişimler, ihtiyaçlar da elbette ortaya çıkıyor ve bu dinamik bir süreç, bunun devamı elbette gelecektir. Yani “olmuş bitmiş, biz bu kadar yaptık, bizim tahayyülümüz budur.” deyip statik bir yaklaşımda olamayız. Daha fazlasına ihtiyaç var ve bunu yapacağız. Bunu yaparken de “güven veren ve erişilebilir adalet” dediğimiz, 2023’e kadar adım adım yapacağımız yargı reformu strateji hedefimiz var; yarısına yakını hayata geçti ve bu, vatandaşlarımızın bire bir hissedeceği şekilde olmaya, atılmaya da devam ediyor.

Diğer bir yaklaşım, İnsan Hakları Eylem Planı’yla da “özgür birey, güçlü toplum, daha demokratik bir Türkiye” anlayışıyla yine hedeflerimizi ortaya koyduk. Biz “Her şey çok iyi, güllük gülistanlık.” deseydik zaten bu eylem planlarını yapmazdık, reform çalışmalarımızı yapmazdık. Elbette eksiklikler var; kanun iyi, uygulamaya bakıyorsunuz, uygulama kötü. Burada zaten o yüzden ne yapmak lazım? Eğitimler, Anayasa Mahkemesi, AİHM kararları, içtihatlar, bunların dikkate alınmasına yönelik tercihin de dikkate alınması gerekiyor. Bununla ilgili kararlar, uygulamalar... Yani son tahlilde, biz yürütmenin bir parçasıyız, yargı mensubu değiliz; siz yasamanın bir üyesisiniz, yargı mensubu değilsiniz ama yargı, bu anlamda uygulayacağı kararlarda yasamadan, sizlerden çıkan kanunları uyguluyor. İşte, az önce Tuncay Bey’in dediği gibi, bizim ailelerimize hakaretler oluyor -emin olun, herhâlde Türkiye’de hakaretlere en fazla maruz kalanlardan biri de biziz- yani ailelerimize yönelik, hepimizin, siyasetçinin ailesine yönelik haksız isnatlarla ilgili. Elbette bu konudaki şeylerin hiçbirisi kabul edilemez, bununla etkin mücadele gerekiyor.

Kanunlar 2005'ten beri ortada, Türk Ceza Kanunu'yla ihtiyaç varsa -burada hâkimi, savcayı, yargıyı, adalet sistemini suçlamak için kolaycılığı- bir eksiklik varsa... Bir kişinin yani "İşte, ben bu konumdayım, benim anneme, benim eşime, aileme ya da benim şu..." Ya Hakkâri'nin köyündeki adamın annesine de, kardeşine da, bacasına da kimse küfür edemez, etmemeli. Ha, bu konuda on beş yıldır uygulanan bir uygulama var, kanun var; hâkimlere, savcılara, yargıya topu atmak için kolaycılığı. İşte, Meclisteyiz; Meclis "Kardeşim, bu bu bu suçlarla ilgili tutuklama yasağını kaldırıyorum." der, bu kararı alır, düzenlemeyi yapar, uygulayıcılar da bunu uygular. Dolayısıyla, bu anlamda meselenin çözüm noktasının nerede olduğuna dair bakmak yani sorunumuz, eleştirimiz yasadan mı kaynaklanıyor, o zaman Gazi Meclisimizin gündemine getirip kanun değişikliği; uygulamadan kaynaklıysa bu konuda yine yapılacak diğer adımlarla ilgili neler yapılacak, HSK'nin yapacağı, bu anlamda yapılacak diğer adımlar farklı bir sebepten kaynaklıysa, teknik sebepten kaynaklı ise onu çözmek gerekiyor.

Dolayısıyla, bu konuda bir mesele varsa sadece yargı adaletiyle de adalet çerçevesine bakmak eksiklik olur. Toplumun her kesimindeki, her alanındaki konuyla ilgili bir değerlendirmeyi, bu perspektifi ortak bir şekilde ortaya koymak lazım yani biz, kuruluştan beri, bu anlamdaki reform yaklaşımını hukukun üstünlüğü çerçevesinde yapacağız. Hukuk devletinde Supermanler yoktur; hukuk devletinde en üstün güç, hukukun üstünlüğüdür. 2002'den beri, bu anlayışı hep birlikte yerleştirme çabamız bu çerçevededir; yine, bu konudaki yaklaşımı artırarak sürdürmek elbette temel yaklaşımdır, reformların amacı da budur. Her şey çok iyi olsa biz bu reform çabalarına girmeyiz. Bu kararlılığımızı, yine, sürdürmeye devam edeceğiz.

Ayrımcılık, nefret suçlarına dair, bu konuda özellikle yine yapılması gereken konularla ilgili önemli adımlar atıldı. Esasen, Türk Ceza Kanunu'nun 122'nci maddesinde nefret, ayrımcılık suçu da ayrıntılı olarak düzenlendi. Yani bir hakaret, küfür sokakta da yapıldıysa suçtur; sosyal medyada da yapıldıysa suçtur yani ben sosyal medyada oturacağım klavye karşısına, yüz yüze söyleyemeyeceğim lafları orada söyleyeceğim. Az önce Bahar Hanım'ın da söylediği gibi, hatta sokak ortasında olan şey iki kişi arasında oluyor, burada, bütün toplum yani bütün dünyada herkese bir hakaret yapılabilir, sövme özgürlüğü yok yani. İnsanların "kişilik haklarına saygı" diye de hukukun koruması gereken bir ilke var yani kimsenin sövme, hakaret etme, iftira atma özgürlüğü de yok, sokakta da yok, sosyal medyada da yok.

Dolayısıyla, sosyal medyada yapıldıysa, yine, bu konularla ilgili cezayı artırıcı -alenen yapılması, artırım sebebi- düzenlemeler var ama daha farklı bir şekilde yapılması gereken, adım atılması gereken adımlarla ilgili İnsan Hakları Eylem Planı'nda bizim bir hedef olarak ortaya koyduğumuz bir çalışma, bunları da yine hep beraber buradan gelen önerilerle de ayrıca artırmayı hedefliyoruz. Hiç kimsenin din, dil, ırk, renk, cinsiyet, felsefi inanç, mezhep farkından dolayı bir nefret suçuyla karşılaşması asla kabul edilemez. Bu konuda da ayrıca nelerin ilave yapılabileceği, bizim İnsan Hakları Eylem Planı'ndaki hedeflerimizden biridir ve bu konunun sosyal medyada da işlenmesi asla kabul edilemez.

Bildiğiniz gibi, geçtiğimiz yıl çıkan son kanunla birlikte, Türkiye'de bu mecralara temsilci atanması, belirlenmesi -az önce Burak Bey'in de söylediği gibi- bu konularla ilgili muhataplık anlamında, yargı mercilerinin de etkin mücadele anlamında bir karşılığı, bir imkânı, katkısı olabilecektir. Yine, bu konu da ayrıca hep beraber değerlendireceğimiz bir konudur. Görülmekte olan davalarla ilgili -yine, bildiğiniz gibi- Anayasa 138'e göre, hâkimler görevlerinde bağımsızdır ve Anayasa'ya, kanuna, hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre karar verebilirler. Uygulamada, görülmekte olan bir davayla ilgili yasamanın da hiçbir şekilde yargı yetkisi kullanamayacağı, tavsiye, telkinde bulunamayacağı açıktır. Dolayısıyla, bizim de bu konuda herhangi bir yetkimiz bulunmamaktadır.

Bir de değerli arkadaşlar, bu konularla... Türkiye'deki hukuk sisteminde, Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, bir ihbar ya da başka surette suçun işlendiği izlenimini veren hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar verme yetkisi münhasıran savcılara tanınan bir yetkidir. Türkiye, kurumlar ve kuralları devletidir; Türkiye, demokratik bir hukuk devletidir. Devletin kurum ve kuralları da işlemektedir. Türkiye'nin hukuk devleti niteliğinden kimse şüphe duymasın. Hukuk devletinde herkes için hak arama yolları açıktır. Hak aranacak yer de yargıdır; hak arayan yargıya gidecek, iddiası olan da delillerini alacak, yine, yargıya gidecek. Yargı bağımsız ve tarafsızdır. Yargının bağımsız ve tarafsızlığını korumak da önce hâkim ve savcılarının görevidir, tüm toplumun ortak çabasıyla da bunu korumak, geliştirmek yine hepimizin ortak sorumluluğudur. Türkiye, eski Türkiye değildir; eski Türkiye alışkanlıklarıyla, itibar suikastları, algı operasyonlarıyla da kimse bir şey elde edemez. AK PARTİ temiz siyasetin adıdır. 2002'den bu yana çetelerle, suç örgütleriyle mücadele etmiş ve vesayetle mücadele etmiş bir siyasi hareketiz. Bu yolculuğumuz, bu mücadeleyle, bu anlayışla da devam edecektir. Suçla mücadelede, bu konuda, yine, bağımsız, tarafsız yargının yapması gereken anayasal, yasal bir süreçtir. Ülkemizin demokrasi, hukuk devleti müktesebatını geri götürmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Bu anlamda, illegal tüm yapılarla, demokrasi dışı yapılarla da mücadele etmek bizim siyasetimizin temel görevidir. Bu mücadelemizi de yaptık, yapmaya devam edeceğiz. Hukukun üstünde hiçbir güç yoktur. Bu mücadelemizi de elbette sürdüreceğiz. Bu çerçevede şunu da ifade etmek isterim: Suç ihbarı ile ilgili bu konuyu araştırmak münhasıran savcıya ait, cumhuriyet savcısına tanınan bir yetkidir. Hiç bir merci ya da kurum savcının bu yetkisini kullanmayacağı gibi, "Dava aç." ya da "Açma." gibi telkinlerde de bulunamaz.

Bildiğiniz gibi, 2004 yılına kadar kamu davası açılması için -eski CMK Kanunu'nda, 148'de- Adalet Bakanının cumhuriyet savcılarına emir verme yetkisi vardı. Bu yetki 2004 yılında kaldırıldı. 2005 tarihinde yürürlüğe giren Kanun'la da yine ihbar, şikâyet üzerine ya da resen hazırlık soruşturması başlatma ve dava açma yetkisi cumhuriyet savcılarına verilmiştir. Bu konuda Adalet Bakanının eskiden talimat verme yetkisi vardı; bağımsızlığı, tarafsızlığı güçlendirme adına bu konuda bu yetki de alınmıştır. Dolayısıyla, elbette savcılarımızdan, bağımsız yargıdan suçla etkin mücadele yapması hukuk devletinde beklenendir. Cumhuriyet savcıları da bunu gizli bir şekilde sürdürür ve yine kamuoyunda açtıkları, sürdürdükleri, yürüttükleri yargısal süreçlerle kamuoyunu bilgilendirirler. Ama Türkiye'de her ciddi konuyla ilgili bu hususun, hukuki sürecin değerlendirilmesi yine yargı mercileri eliyle olacaktır. Bizim de hukuk devleti anlayışında hiçbir şüphemiz yoktur, hiç kimse de hukukun üstünde değildir. Bu süreci de yine siyasetimizin anlayışı itibarıyla da hep beraber değerlendireceğiz ama genel itibarıyla Dijital Mecralarda da olduğumuz için söyleniyor.

Yani, oturup şu kadar bin "tweet" atılınca o kişi suçlu mu olur, söylenince suçlu mu olur? Yani, burada bulunanlarla ilgili şu kadar şey otursa, 100 bin kişi "tweet" atsa, "Bu kişi tecavüzcüdür." dediğinde o kişi tecavüzcü mü olur? Somut deliller sunulur, savcı elinde ciddi bir delil varsa mahkemeye, savcılığa verir, savcılık süreci başlatır, bağımsız şekilde sürdürür, ondan sonra yargılama sonucunda bu değerlendirmeler yapılır. Yani bu konuda Dijital Mecralarda değil, Anayasa'ya göre verilmiş bağımsız, tarafsız mahkemelerde ve yargı mensuplarınca kişilerle ilgili iddialar bu anlamda değerlendirilir. Ciddi bir iddia varsa adliyeler açıktır, kim hangi bilgiyi, belgeyi verecekse cumhuriyet savcılarının, adliyenin kapısı açıktır; bu konuda Anayasa'nın verdiği görev odur. Elbette bu anlamda yargı mensuplarının görevi de bir suçla mücadele anlamındaki ciddi iddialarla ilgili, bu iddiaların üstüne gidip, takip edip değerlendirmektir, onu ifade etmek isterim. Yani karakter suikastı özellikle FETÖ'nün geçmiş zamanlarda da yaptığı, bizim insanımızın bu konularla ilgili bu anlamda da, lekelenmeme hakkı anlamında da, hepimizin... Yani burada bir parti ayrımı da yapmıyorum, lekelenmeme hakkı herkesin

hakkıdır, ortak insan onurudur; yine bunu korumak da hukuk devletinin, hepimizin, siyasetin ortak görevidir. Elbette suç varsa, delillerle de ortaya konduysa yargıdan beklenen de bunları ortaya çıkarması, açığa çıkarması, bu konuda hukukun gereğini yerine getirmesidir.

Avukatlara saldırı konusunda; İzmir’de yaşanan hem avukat arkadaşımıza hem de icra memurumuza ve yardımcılara yapılan saldırıyı ben de şiddetle kınıyorum. İlgili şüpheli tutuklanmıştır. Bu tür hadiselerin yaşanması bizleri derinden üzmekte. Bunlarla etkin mücadele için Bakanlığımız personeli olarak avukatlarımıza, yargı çalışanlarına yönelik bu saldırılarla daha etkin mücadele konusunda da -yine hem Meclisimiz hem idare, ortak- her türlü çalışmayı da sürdürme kararlılığında olduğumuzu bir kez daha ifade etmek isterim.

Şimdi milletvekili arkadaşlarımızın bir kısım sorularına cevap verdiğim için, bazıları da ortaktı... UYAP kesintileriyle ilgili genel itibarıyla kısa süreli geçiş aksaklıkları yaşanabilmektedir, milyarlarca evrakin görüntülediğini az önce anlattım. Bu konuda tüm sistem altyapısı, ilgili teknik birimlerle yakından değerlendirilmekte.

Ve bu e-imza konusu, barolar... Avukatların çalışmış olduğu, bir firmanın altyapısını yaptığı e-imzadaki teknik eksikliklerden kaynaklı olduğunu arkadaşlarımız... Ha, bugün Burak Bey’in şikâyet ettiği konu yani o okuduğunuz meseleyle ilgili “E-imza tanımlanamıyor.” sorununun, Bakanlığımızın ya da UYAP’ın değil o avukat arkadaşlarımızın e-imza altyapısını yapan şirketin -yani onun da Bakanlıkla ilgisi yok- teknik eksikliğinden kaynaklı olduğunu ifade etti arkadaşlarımız.

BURAK ERBAY (Muğla) – Konseyden TÜBİTAK’la alakalı denmiş ama...

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL – Yine, özel olarak arkadaşlarımız da baksın ama onunla ilgili arkadaşlarımızın bilgisi olmuş, görüşmeler yapılmış, biraz iyileştirmeler de yapılmış, o ilgili firma da iyileştirmeler yapmış. UYAP’tan kaynaklı olmadığını, ilgili firmayla ya da bu sorunu arkadaşlarımız da tespit edip ilgililerle ayrıca görüşmüşler, değerlendirmelerini yine yapıyorlar arkadaşlarımız.

Değerli Şükrü Erdinç Vekilimizin sorduğu konuyla ilgili; özellikle robot yazılım kullanılması UYAP’ta girişleri etkiliyor. Yani robot saniyede yüzbinlerce ya da binlerce talep yapıyor. Sizin gibi, o arkadaşlarımız gibi gerçek taleplerin önüne geçiyor sistemde, bununla ilgili icra işlerimizin talebi üzerine bu konuda birtakım tedbirler alınmış, gerçek başvuruların önüne geçmesine de yönelik, o konuda yine arkadaşlarım not aldı, avukat arkadaşlarımızla, ilgililerle tekrar bu sorunu ayrıca görüşüp gerekli adım atılması gerekiyorsa yine gözden geçiririz o çalışmayı.

Evet, Bahar Hanım’ın yine... Tekrar bu yurtdışından algı operasyonlarıyla yapılıyor, bu küresel bir tehdit aslında, buna küresel bir şekilde... Yani hem terörle, terörün finansmanı ile hem de bu tür konularla ilgili ortak mücadele yapılması gerekir. Bakıyorsunuz, o kişi sırf zarar vermek için farklı bir hesap açıyor, bu ilgili kişiye ulaşamayınca o hâlâ devam ediyor. Arkadaşlar, bu konunun AK PARTİ’lisi, CHP’lisi, MHP’lisi, İYİ Partilisi yok. İnsan onuru herkes için saygındır. Gelin, bu konularda bunları partiler üstü değerlendirelim. Bir kimsenin ailesine, bir kimsenin şahsına yönelik oturup bir yerden yapılan itibar suikastine hep beraber engel olalım. Herkes bir.. Hele siyasetçi toplumun gözü önünde. Ya, siyasetçiye her türlü hakareti göze alıyor; böyle bir şey siyaset kurumuna en büyük saldırıdır yani siyaset gibi... Hangi partide olursa olsun millet için yapılan, demokrasi için yapılan bu mücadelede siyaseti yapan kişilere yönelik itibar suikastlarıyla hep beraber, ortak bir şekilde mücadele edersek demokrasimiz kazanır, siyaset kurumu kazanır. Bu tür itibar suikastlarıyla etkin mücadele yapılır. Dolayısıyla, bunun, etkin şekilde mücadele alanlarından birisi de bu ihtisas komisyonumuzdur. Burada da çıkacak her türlü görüş, öneri ve yasa tekliflerinin bu tür sorunlarla etkin mücadeleyi sağlayacağına inanıyorum ve bu konuda da ortak mücadeleyi sürdürmek gerektiği çerçevesinde kanaatlerimi paylaşmak isterim.

UYAP'ın TAKBİS'e entegrasyonu bizim açımızdan devam ediyor. Bizim açımızdan UYAP'la ilgili herhangi bir sorun bulunmamakta. E-Doktor uygulaması mevcut uygulamaya alternatif değil. Bizim en hassas olduğumuz konular sağlıkla ilgili. Bu konuda Sağlık Bakanlığıyla da çok yakın irtibatlarımız var. Genelgelerimiz ve Ceza ve Tevfikeyleri Genel Müdürlüğü... Tüm çalışanlardan bu konudaki uyarılarımız bu yönde. Bu konudaki hiçbir eksikliği, hiçbir toleransı da asla kabul edemeyiz. Bu konudaki yaklaşımları da söyledim. Bu konuda gerek eğitim gerek teftişi de çok ciddi bir şekilde önemsiyoruz.

Şu an pilot olarak uygulanan bu konuda da alternatif doğru hekime gidebilme ve ihtiyaç olursa... Yani "Şu ilacım bitti, şuna devam edeyim mi?" gibi isterse o mahremiyete de koruyacak şekilde tüm bunları beraber yapıyoruz. Yine, Meclisimizin İnsan Hakları Komisyonu başta olmak üzere, pilot uygulamalarda da onların görüşlerini alarak... "İnsanımıza faydalı evet, devam edelim, genişletelim." denildikçe genişletilecek ve bir alternatif olarak kalma koşuluyla –bizim de hassasiyetimiz o- bu çerçevede değerlendirilebilecek bir konudur.

Cezaevindeki bir kişi zaten şu kadar yıl orada kalmak üzere cezasını çekmekte, onun ötesinde ilave kötü muamele, fena muamele, işte, sağlık şeylerini geciktirme gibi ayrıca bir cezalandırma şeyini asla kabul edemeyiz, bu konudaki hiçbir ihmali, kamu görevlisinden kaynaklı bir şeyi de asla kabul edemeyiz; tutumumuz nettir. Bu konuda hiçbir şekilde sistematik bir fena muamele de görülmemektedir, buna da müsamahamız asla olamaz. Bu konudaki kırmızı çizgimiz insan onurudur, haysiyetidir, sağlığı ve güvenliğidir.

Evet, bu özellikle bahis siteleriyle ilgili de yakın zamanda da yine, kanunlarda da iyi düzenlemeler oldu, Ethem Bey'in de bu konudaki yaklaşımıyla dijital konularda suçla mücadele anlamında. Bu, hem uluslararası yönüyle mücadele konusu hem de ulusal mevzuat konusu ve uygulamaları da -yine bu konu da-yakından takip edilen konular.

Mustafa Canbey Bey'in "Mahkeme icra, ilam kararları için yapılan çalışmalar nelerdir?" İlk derece mahkemeleri kararlarının... Onu da burada ifade edeyim değerli Komisyon üyelerimize. İnsan Hakları Eylem Planı'nda uygulamaya koyacağımız ve şu anda hemen hemen başlama aşamasında olduğumuz bir uygulama var. İlk derece mahkemelerinin tüm kararlarını, hepsini, vatandaşımızın -az önce Tuncay Bey'in de söylediği aleniyet- erişimine açacağız. Yani isim kısımlarını, kişisel verileri, adres kısımlarını kapatacağız; bu konuda hassas olduğumuz için biraz geciktik. Bir adliyede 10. Mahkemede aynı konuyla ilgili bir karar verilirken 11. Mahkemede aynı konuyla ilgili bir başka karar verildiyse "Ey hâkim, ey savcı; ben seni Türk milletinin denetimine açıyorum." diye bunları açacağız. Yani "Aynı konu, aynı mesele burada niçin uygulanmıyor, burada niçin böyle uygulanıyor?" diye tüm kararları açacağız ve yargısal kararın milletin denetimine, toplumsal eleştiriye açık hâle gelmesi için ilk derece mahkemelerinin verdiği tüm kararları 84 milyonun denetimine açacağız, bunları yayınlayacağız. Bunların son aşamasındayız, biraz dijital mecraları da ilgilendirdiği için buna temas ettim. Böylece, verilen tüm kararların yani İstanbul'da, İzmir'de, Ankara'da ya da aynı adliye içerisinde verilen kararlarla ilgili farklı bir durum varsa bunlara bakılacak.

Şunu söyleyeyim: İstanbul Çağlayan Adliyesi bizim Bakanlığın Çağlayan şubesi değil, Ankara Adliyesi Ankara il müdürlüğü değil; bunlar, bağımsız, tarafsız yargı mensuplarının yargısal kararları verdiği mecralardır. Bize düşen, bu gibi teknik konularla ilgili... "Biz Türk Milleti adına verdiğiniz kararları Türk Milletinin denetimine açıyoruz, bunları yayınlayacağız." Bu gibi kararlarla ancak yapabiliriz ama onun ötesinde biz yargı mensuplarına hiçbir şekilde bu konuda bir değerlendirmede bulunamayız. Zaten bir yargı mensubu, diyelim ki "Şu kişi dedi, bu kişi dedi." diye onun dediğine göre hareket ediyorsa o kişi zaten yargı mensubu da değildir; o cübbesini de giymesin, ona bir ağırlıktır,

yüktür. Zaten öyle bir şey de kabul edilemez. Geçmişte bunun örnekleri vardı, brifing alan, veren, kumpas delillerini alıp yargılama, sözde yargılamalar yapan, devletin hiyerarşisini değiştirmek adına bilgisayarına deliller üretip yerleştiren uygulamaları gördük ama biz, güven veren adalete doğru bu adımları atma yönünde kararlıyız Hükümetimiz olarak ve bu adımları başarıyla uygulama yönünde de çok önemli adımlar var ama daha iyisine ulaşacağız. Bu konuda, bir kısmını paylaştığımız çerçevede bunları da başaracağız ve milletimizin hak ettiği adaletin tecellisi için bizim de son tahlilde...

Ben de Adalet Bakanı olarak bir hâkim, savcı değilim; soruşturma açma yetkim yok. Diyelim ki deliller bana gelse bile, söylense bile benim cübbe giyip soruşturma açma, bunu sonuçlandırma yetkim yok, karar verme yetkim yok, ben de... 84 milyon gibi her türlü delil çerçevesinde sanığın kimliğine değil, dosyanın deliline bakarak yargılamaların yapılması yönünde hep beraber adalet duygumuzu takip edeceğiz, talepte bulunacağız; bu konuda çok önemli gelişmeler var. Yargı sistemine, adalet sistemine, yargı mensuplarına da dosyanın içeriğini bilmeden genel, yine dijital mecralardaki eleştiriyse değil, dosya açılınca aleniyet kesbediyor, dosyaya herkes bakabilir, 84 milyon bakabilir; elbette eleştire de bilir.

Bu konuda yargı sistemine, hukuk sistemine olan... Bu konuda haksızlığı da çok fazla yapmadan ama ihtiyaçları, eksikliği de tespit ederek daha iyisini, inşallah, güven veren, erişilebilir adalet amacına hep beraber ulaşacağız; özgür birey, güçlü toplum, daha demokratik Türkiye anlamında da amacımıza hep beraber ulaşacağız diyorum, tekrar tüm milletvekillerimizi, Sayın Başkanı, hepinizi; saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz çok teşekkür ederiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yanlış anlaşıldım galiba.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, toplantımızı müsaadenizle bitireceğiz artık. Tuncay Bey son bir düzeltme yapacak.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Bakanım, açıklamalarınız için teşekkür ederim. Sorum yanlış anlaşıldı galiba, ben sizin şikâyetinizi değil de, suç duyurunuzu değil de, talimatınızı değil de istatistik olarak hangi adliyelerimizde bu konuda kaç soruşturma başlatıldı, onu öğrenmek istemiştım, böyle bir istatistik sizin elinizde var mı?

BURAK ERBAY (Muğla) – Sayın Başkanım, bir iki konu var, hepsine toptan belki.. Atlanmış olabilir, Çanakkale’de önemli bir konu...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli Vekilim, şöyle, mesele şu...

BURAK ERBAY (Muğla) – Çevre davalarıyla ilgili...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Eyvallah, çok saygı duyuyorum milletvekilimiz söz hakkına, kesinlikle çok saygı duyuyoruz fakat dijital mecralarla ilgili... Zaten, bakın, tam üç buçuk saat oldu, ricam şu: Bakan Bey’i bir daha davet ederiz. Bakan Bey, zaten tutanaklar var, sizin sorularınız da var. O soruların hepsini ben kendim... Önümde de not var. Sayın Bakanım, en azından Burak Bey’in sorduğu başka sorular da vardı, Muğla iliyle ilgili birtakım mütalaalarda bulundu kendi cephesinden, bunlarla ilgili de siz yazılı olarak bize cevapları gönderirseniz mutlu oluruz.

Tuncay Bey’in söylediği konuyla ilgili sözünüzü alalım.

Teşekkür ederim.

ADALET BAKANİ ABDULHAMİT GÜL – Tabii, burada notları aldık. Gizli yürüyen soruşturmalara ilgili bizim bilgi sahibi olmamız mümkün değil ama aleniyet kesbeden, bizim de görevimiz itibarıyla bilmemiz gereken konular varsa onları ben sizlerin marifetiyle Vekilimize ulaştırırım.

Yine, ayrıca da Dijital Mecralar Komisyonunu, bizim dijital çalışmalarımızla ilgili, uygun bir fırsatta ağırlamayı, o konuda önerilerini de almayı yine teklif ederim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz teşekkür ederiz.

Çok değerli milletvekillerim, çok değerli Bakanımız, değerli bürokrat arkadaşlar, değerli basın mensupları; bugün gerçekten çok değerli açıklamalar, değerlendirmeler yapıldı. Bunun için Bakanlığımıza ve Bakanımıza teşekkür ediyoruz.

Burada şu hususun altını bir kez daha çizmek isterim: Sayın Abdulhamit Gül Bey çok güzel ifade etti, “Bir kişi hakkında milyon tane “tweet” atıldığında eğer bir hukuki karine oluşmadan bir değerlendirme yapılmışsa bunun anlamı yoktur.” şeklinde bir değerlendirmesi oldu. Aslında bizim Komisyonumuzu ilgilendiren çok önemli bir hususun altını çizdi Sayın Bakan. Nedir o husus? Bir taraftan bir dijital mahkeme, bir sosyal mahkeme kurulmaktadır. Çağımızın en önemli meselelerinden bir tanesidir fakat insanları yargılama yeri buralar değildir, gerçek hukuktur, hukuk mahkemeleridir. Bunun altını bir kez daha çizmek isterim. Gerçekten çok çok önemli değerlendirmelerdi. Ben insana vurgu yapan ve insanı öne çıkaran, kişisel hak ve özgürlüklere vurgu yapan tüm bu değerlendirmeler için teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekillerim, Komisyonumuzda görüşülecek başka bir konu olmadığından bugünkü toplantımızı kapatıyorum. Kıymetli zamanınızı ayırıp geldiğiniz için hepinize tek tek teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.08

